

Plymouth, Pa., 26 Gegužio.

Sziūm kart žadu isztart nors keletą žodžių ir parodyti nekuriūs apsirikumus autoriaus straipsnio „Lietuviai Amerikoje“, patilpusio rusiniszka me laikrasztyja „Svoboda“. Žinome gerai, kad kožnas žmogus tur savo silpnumus ir neretai su tais silpnumais reikia vesti tampria karę, o nesykį žmogaus silpnumai ir negerai palinkimai pergali ir reikia pasidūti nors ir labjau nenorētum. Silpnumai ir nepagir-tini palinkimai žmogaus yra nelygus; nekurie isz tų ne tikt ką patį pasidavusį žemina ar prapuldo, bet ir ant kitų tur didę įtekmę ir kitus papik-tina. Todėl reikia ant to pla-cziau žiurēt ir pacziam ne tikt kitą bet ir savę kartais pakal-titi. Neretai mes kaltiname ir peikeme kitą, bet ant savęs nenorime apsiziurēt; o tikrai ne sykį pats esi keletą kartų blogiau padaręs ir vis taip da-rai, negu tas, kurį tame kalti-ni. Tiktai niekame savę ne-peikemas „asz“ visad ir visur stengesi pasirodyti teisingu ir sausu, bet isz szalies ant tokio pažiurėjus didei gailu darosi, jogei ne nor pamatyt savo akyja rasto, tūm kart kaip ki-to akyja mažiausią krislą pa-temyja. Szauke kiek galint ir niekina kitą ir nor kad pa-gal jo dūdą visi szoktų. Pa-lauk bro-lau! szįdien kožnas tur savo supratimą ir savaip mislyja; o jeigu nekerta tie-siog į akis tav, tai tiktai daro tai kad nusilenkt ne priesz ta-vo iszminči, tiktai kad berei-kalingai vaido nesukelti, o isz tokio vaido jokios naudos ne bus. Ką-gi daryti reikia ne syki ir kvailesniu pasirodyt ir nutylēt. Kaltikime mes kitą, tiktai ir savę neužmirszkime.

Nemislyju, kad szie žodžei prie vieno tiktai gal but pri-lyginti; daugel randame ir arp savęs tokių.

Autorius virsz minavoto

straipsnio uždūda tokį klausy-mą: „Kas galētų buti geriau-siu vadovu apszvietime žmo-nių?“ ir tūjaus dūda atsaky-mą: „Be abejonės bažnyczia“. Toliau taip tare: Vienok lie-tuviszka bažnyczia suvisu ne jauce to ir ne užsiima ap-szvieta. Yra daugelis para-pijų, apie 30; iszstaty-tos tik-tai bažnyczios, klebonijos; ku-nigai gyvena sav klebonijoj, bet apie apszvietą jiems mažai terupi. Tankei da patys ku-nigai tikt iszveda žmones isz kelio teisybės, kaip antai kun. Var...., Jūd.... Kol.... ir daugelis kitų. Kunigai ne gali parodyti žmonėms teisy-bės, kadangi jiems tas visai nerupi, bet tiktai mislija kaip greicziau pralobti, kaip antai kun. Abr...., kuris jau prisi-pirko farinų ir mislyja statyti moteriszkus kliosztorius, – o apie apszvietimą savo avelių mažai ką boje. Dėlei to ir negalima didei stebėtis jeigu lietuviai ne labai myli savo dusze-ganius; eina neva į baž-nyczią, klauso pamokslų, bet parapijos reikalūsia didei ne-sutinka ir tankėi atsilanko pas vyskupą su skundais. Žmo-nės geidžia idant parapijos reikalai butų vedami raciona-liszka ir po prieziura komite-to, bet kunigai neretai tam prieszingi yra, todėl barnių ir nesutikimų parapijose pilnai. Tokiu budu lietuviszka dva-siszkija ne gal but pagūdoja-ma tarp lietuvių ir ne gal buti gerais vadovais apszvietime žmonių. Po teisybei ir negal jie gerai apszvietą platyti, ka-dangi patys ne tur iki gana apszvietimo. Vaikiszcziai, ku-rie pramoko kiek skaityt, ra-szyt ir rokūt, nezino da gerai gyvenimo sąlygų, eina į semi-nariją ir po kokios (trijų ar keturių) metų iszeina jau ku-nigas. Neturėdami įsimylė-jimo į knigas, kaip-gi gal jie tai įkvepti žmonėms?! Yra teisybė keletas lietuviszkų ku-nigų isz kurių galima tikėtis

kada ko gero, bet reikia da laukti!...

Ner ką dėlto ne stebėtis, jei kaip tarp rusinų platinasi schizma, tarp lietuvių prasi-musza lyberalizmas (valnama-nymas) ir skepticizmas (nej-tikėjimas); prasiplatinime ko daugiausia yra kaltu kun. Dem.... Pagalios skolos pa-rapijinės didei apsunokino lie-tuvius ir mažai cento telieka dėl kitokių reikalų“.

Matyt kad autorius virszui paminētų žodžių ar neapsipa-žines gerai su lietuviszkais ka-talikiszka kunigais, ar tur įpatiszka neapkantą ant jų, kad tiktai taip jau atsiszauke ir ne nor tarp jų ir gerų atras-ti, o tokių, ypatingai Lietuvo-je, labai daug atrandame, ypacz tarp jaunųjų, kurie vi-sai kitokio supratimo ir tikrai lietuviszkos dvasios. Teisybė, mūsų kunigai ir tautiszka, kaip-gi ir dvasiszka, galētų geriausia apszviesti mūsų žmo-nes, kadangi szįdien žmonės geriausia klauso gero pamoki-nimo, apskelbto jiems per ku-nigą bažnyczioja ar taip koku budu; bet tiktai taip žiurėti ant lietuviszkos kunigijos kaip autorius virszui minavoto straipsnio tai visai yra klai-dinga, nės ne visi toki lietu-viszki kunigai, kaip V...., J...., K...., arba Ab...., kurie tiktai apie savę ir apie sziosvietinį gyvenimą temisly-ja. Atrastume daugelį lietu-viszkų kunigų, kurie daugel prisidėjo prie apszvietos lietu-vių ir dvasiszka didei sustipri-no jųs. O kas-gi pirmas pakėlė sziczion Amerikoje lietuvius, jeigu ne kun. B....? Todė-lei ne galima taip pakaltiti vi-są lietuviszką kunigiją; kaip vienas ar keli nužemina visų vardą savo blogais pasielgi-mais, taip antras savo augszto pagyrimo darbais pakele visus ir net užtrauktą ant visų pa-niekinimą nuplauja. O vėl negalime taip labai kaltiti kn. kadangi da nezino, kas ant

rytojaus gal stotis. Vasaros karsztyja tiktai vieno degu-czio gana, idant visas kaimas iszdegtų.

Kas link-gi to ką ansai au-torius sako, buk lietuviszki kunigai taip mažą apszvietimą gauna, tai tas yra didė klaida virsz minavoto tvirtitojaus; turbūt norėjo isztart tai ir pri-lygint savo žodžius prie gu-diszkų popų, kurie isztiesų vi-sai mažo apszvietimo, bet tai-kiti tūs žodžius prie lietuvisz-kų katalikiszka kunigų – tai labai didelė klaida. Nėra mu-sų kunigija taip labai augszto mokslo, kaip antai liuteronų, arba kaip nekurie isz lietuvių svietiszko mokslo. Bet kur-gi pagalios jau darbai ir tų lietuviszkų inteligentų – mok-slinczių, ar aiszkei jie pažymė-ti? Tegul isz praėjusio laiko ir mažai ką galima patėmyti tarp anų darbų, tai kur-gi jau dabartinei jų tie darbai, o ma nudūda, kad ne mažas skait-lius tokių yra, ir sziczion Amerikoje jau turime keletą; bet apie jų darbus tai suvis mažai tegirdėti.

Jeigu autorius tvirtina kad lietuviszka kunigija iszvedė žmones isz tiesos kelio, tai už-tikrinu, kad nebuk kunigų tai szįdien nekurie kur kas but daugiau panaszus savo darbū-se į žvėris. Jeigu ir isz ties kunigija iki sziol mažai tepri-sidėjo prie tautiszko pakėlimo lietuvių, tai visgi labai daugel sulaike žmones doriszkame nupūlime.

Prasiplatinime lyberalizmo ir skepticizmo galime kiek pa-kaltiti kunigiją, bet ne vien tiktai lietuviszka, o abelnai visą kunigiją; bet tikrai ir vi-sai teisingai galiŋne tame kal-titi daugiausia tūs, (ne kunig-us) kurie patys tai, be jokio pakaltinimo kunigijos, iszmis-lyjo ir kitiems tai bruka.

Toliau autorius virsz mina-voto straipsnio, nurodydamas blėdingas pasekmes girtybės, tokius bjaurius priveda pa-

veikslus išz atsitikimų tarp lietuvių kad net bjauru but tokius kur išz tolo girdėt, negu da skaityt ant raszto. Jei-gu myli jisai lietuvius, ką savo raszte tvirtina, tai rodos nereikėjo visai apie tai ir minėti, kadangi da bjauresnių atsitikimų rastume tarp rusinų arba tarp kitų tautų. Vienu žodžiu tarent, autorius to straipsnio yra didis prieszinikas lietuvių, o ypatingai kunigijos, kadangi tiktai vien lietuviską kunigiją kaltina, o apie savizkius nė kiek ne. Rodos nurodant vienų szlektus pasielgimus reikėjo jau ir savo neužmirszt, nors dėl sulyginimo.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Dieną 29 Balandžio buvo *Senapilėje* prekymetis (jomarkas), į kurį teko ir man nuvykti. Ką mačiau ir ką girdėjau, czion rengiūsiu paženklikti. Prekymetis buvo nė taip didelis, nė taip menkas — vidutinis. Arklių prekės buvo pusėtinios. Buvo keletas grazesnių arklių, bet nedaug, nės visi grazesni arkliai jau buvo pardūti Prūsūsė. Reikia pasakyti, kad lietuviai — ukinjikai prasimanė patys vesti į Prusus savo arklius ant prekymeczių, kur už jūs gauna daug brangiaus, kaip czionais ant vietos. Pirmiaus žydai czionais supirkę arklius vesdavo jūs į Prusus, kur pusėtinai ant jų uždirbdavo. Dabar patys ukinjikai, zinodami katram kraszte Prūsai, atsiima tą pelną. Jau kelintas metas, kaip pradėjo daugelis važiūti su arkliais į Prusus (važiūdavo ir pirmiaus, bet retai kas), bet szjmet, kai po sunkiam mete, kada nėra isz kur pinigų paimti, o jų visados lygiai reikia, kone visi arkliai, kur tik geresni, buvo iszvesti į Prusus, o kad ten gerai už jūs mokėjo, tad retas katras sugrižo atgal į

Maskoliją. Dėlto tai ir Senapilėje ant prekymeczio mažai buvo gerų arklių. Beto buvo atgabenti asztūni dailus arkliai isz gilies Maskolijos, isz kurių penki buvo pardūti, o trys vėl sugrižo į savo maskoliszką tėviszkę.

Pasigėrėjęs arkliais,ėjau pažiūrėti kitų dalių prekymeczio. Niekur nieko pažymesnio nežiūrėjęs, norėjau grįžti ant savęs, kaip, klausau, netoli manęs isz abelno oszimo prekymeczio kyla balsai dviejų besibaranczių žmonių. Dirstelėjau į tą szoną — Senapilės kepėjas, vokietys su ilga, visą krutinę jam uždengiančia barzda, barasi su kitu žmogum, vailokinių skrybėlių vėliku, isz toliaus ant prekymeczio atvažiavusiu — kaip paskui dažinojau. Norėjau sav eiti toliaus, kaip žiuriu — kepėjas tik pupt! skrybėlnį, kui su lazda, o skrybėlnikas pavymui tik lapt! kepėjui už jo ilgos barzdos. Iskirtęs abiem rankom, kiek drutas, tąso ir į szonus plėszia barzdą, o nelaimingas barzdos locninikas tik rėkia į gyvą galvą isz skausmo. Ilgai skrybėlnikas tąsė už barzdos, o da ilgiaus butų tąsęs, jai atbėgę zemskiai nebutų atgynę. Zemskiai buvo geri pažįstami miesto kepėjo, dėlto jie už jį užstodami paėmę skrybėlniką vedė į cipepę. Zemskių apstojo skrybėlniką koki deszimts, dėlto anan nebuvo galima isztrukti ir isimaiszyti į pulką žmonių. Pasimuistęs ir pamatęs, kad jau neisztruks, skrybėlnikas ėmė rėkti, rodos jau jį skersty ir szauktis į minią žmonių, kad jį atimtų nū zemskių. Tas szaukimasis, kad atimtų nū zemskių, sujudino minią sekanczių paskui žmonių. Pradėjo kilti balsai: vyrai atimkim! atimkim! Bet apie 10 zemskių apstoję aplinkui, vedė skrybėlniką ir su nagaikom kapojo kozną, katras sekdamas paskui per arti priėjo.

Toksai galvijiszkas apsiėjimas zemskių — kapojimas lėtai sekanczių paskui žmonių su nagaikom — įpykdė visą minią. Kaip pirmiaus sekė tik isz žingeidumo, norėdami pažiūrėti, kaip tas nusibaigs, dabar visus paėmė piktumas. Minia jau neėjo tyliai, kaip pirma, tik koznas visa kosere rėkė. Pasidarė baisus riksmas, isz kurio kartais galima buvo suprasti kokį žodį:

— Nedūt, nedūt, vyra, atimt!

— Dūt, vyra, dūt zemskiams!

Matyt, visi tik tą rėkė, nės jokio kitokio balso negalima buvo dagirst. Rėkti visi rėkė, kad „atimkim, dūkim zemskiams!“ bet nė „atimti“, nė „dūti“ nė vienas neįsidrasino ir lydėjo tik per visą miestą szaukdami. Zemskiai, kaip vedė, taip ir vedė skrybėlniką, o kiti kaip kapojo, taip kapojo arcziaus prilindusius su nagaikomis.

Ant galo vienas isz minios pasidrasinęs kirtu kumszczia zemskiui, bet kiti, kurie rėkė: dūkim! dūkim zemskiams! vėl tik isztolo žiūrėdami rėkė. Zemskiai tūjaus paleido skrybėlniką, o nusivedė aną drąsuną, kursai vienas isz viso pulko pasidrasino daryti tą, ko visi norėjo: „dūti“ zemskiams. Paleistas skrybėlnikas tūjaus isimaiszė į žmones, kurie vis sekė paskui zemskius, vedanczius jau kitą žmogų, ir vis rėkė: dūkim zemskiams! nedūkim vesti! Bet jau kito tokio drąsuno nebuvo, ir zemskiai aną žmogų nuvedė pas virsziniką.

Ką ant to gali sakyti? Ar galima peikti zemskius, kad jie užtikę besipeszanczius, vedė į cipepę? Žinoma, kad už tai jūs reiktų nepeikti, tik pagirti, jai jie taip darytų. Bet dėlko jie vedė tik vieną isz besipeszanczių? dėlko tik skrybėlniką? O tai dėlto, kad kepėjas jų buvo pažįsta-

mas, tad jį paleido. Jai skrybėlnikas butų gerai pažįstamas ir gerai lakdijų zemskius, tad jie butų kepėję vedę į lasztą. Žinojo tą labai gerai žmonės ir nors pesztynių jie nekenczia, bet zemskiai, toki nenaudėliai, koki jie yra dabar, da labjaus yra jų nekencziami.

Abelnai, dagirdau, czionais apie Senapilę atsirado daug pesztukų. Pesztynės esti beveik kas szventa diena. Yra czionais susidarę dvi „kumpanijos“, viena kaimo Deguczių, kita Mokolų. Žmogus, kursai man apie tai pasakojo, rodė ant gatvės (ulyczios) dar kruvinus akmenis. Tai vis lietuvių kraujas, kas szventa diena liejamas, o paskui žydų mindžiojamas!.. Priezastis tų pesztynių yra kokia karvutė merga, kurios nepasidalina du vyrai: Skr... Deguczių ir Os... Mokolų. Vienas ir kitas susidarė savo „kumpanijas“ ir paskui pliekiasi, kaip laukiniai gyvuliai, susiėję mieste. Zemskiai žino viską apie tas pesztynes, bet kad jie eina patys už vieną pusę, tai jie suvis to nežiuri, kad pesztynių nebutų, tik rupinasi, kad pergalėtų jų protegavojamoji pusė.

Jai Deguczių Skr... yra pesztukas, tai netaip dar dyvas: yra tai tamsus vaikėzas, bet Mokolų Os...ui yra dideliai padyvai. Jisai buvo gimnazijoje, sako (nežinau ar tai gali būti teisybė) net keturias klesas pabaigęs, o dabar daro gėdą vsam sodžiui, gėdą ir papiktinimą. Žmogus, kursai man pasakojo, pridėjo nū savęs apie jį: „Kiti kliasose iszmoksta *kytrumo*, o jisai iszmoko *durnumo*“. Tulas rasztinikas iszreiszkė savo nūmonę, kad geras žmogus į senatvę tampa da geresniu, o blogas — senyn, vis blogyn eina. Matyt ir su mokslu taip: iszmintingas, jų daugiau mokinas, jų iszmintingyn eina, o

kvailas, nors ismoks visokių deklinacijų ir conjugacijų, aksijomų ir teoremų, bet kaip buvo kvailu, taip ir pasiliks.

Pavasaris vis blogas. Rodos jau gana szilta, bet pertankiai lyja. Diena į dieną vis dangus debesiūtas, kas antra arba trecia diena lyja. Vasarojo dar niekas neatsisėjo. Turime jau pradžia Gegužio, o yra tokių ukinjų, kurie dar nė grudo nepasėjo, nės per szlapumą negali į laujęiti. Paszaro mažai, kiti jau pabaigė, o kurie dar turi kiek, rupinasi, kad dabar reikia suszerti viską dykai stovintiems gyluliams, o kada pradzius ir bus galima laukus dirbti, nebus kŭm szerti. Kur kalneliai užsėti, o visi kloniai pažliugę vandenio.

Žvalgunas.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *New Yorkas.* Korespondentas isz Havanos danesza, kad Gomezas su savais skubei trauke į vakarus, naikydamas viską ugne ir kardu. Daugelis cukrinių plantacijų liko iszdegita.

— *Washington, D. C.* Gibson'as demokratas isz Marylando laikė senate kalbą priešais bilius, stengenczius ap-rubeziavimo emigracijos į Suv. Vals. Kalboje savo jisai nurodė, kad rytinėse valst. labai da daug yra neapgyventų vietų, kur labai reikalinga yra žmonių. Vienoje tiktai valst. Texas gal patilpti 100 milijonų emigrantų. Todėl uždraudimas ateiti emigrantams butų ant ne naudos Suv. Valst.

Inicijatoriai bilijų, stengenczių ant sustabdymo emigracijos ne yra gerais ukinjais ir darbinjais – kalbėjo Gibsonas – jeigu nor neįleisti emig.

— *Key West Florida.* Pirstojimas ispaniszkių kareivių prie maisztinjkų didei nugąs-

dino ispaniszkią valdžę. Daugelis ne tikt prastų bet ir apicierių pameta eiles ispaniszkas ir prisidūda prie maisztinjkų.

— *Havanna.* „La Correspondencia“, kareiviszkas laik-rasztis įzengtiniam straipsnyja nurodo kad Ispanija apszauktų karę prieš Suv. Valst. Autorius to straipsnio tvirtina, kad kaip greitai pakiltu karė tai ir Meksika stotų prieš Suv. Valst. kad atimti žemes paimtas nŭ jos per Suv. Valst. Taip gi ir pietinės valst. Suv. Valst. panorėtų iszsivalnyt; tokiu budu Suv. Val. nupultu visa stiprybė.

— *Berlynas.* „Vossische Zeitung“ patalpino depezą isz Konstantinopiles, kurioja danesza, kad sultonas Turku bijodamas kad ir jį nepatiktų dalis persiszko szaho, liepė suaresztavoti 200 Armėnų Konstantinopileja ir pasibaisėtinai kankino jŭs norėdami iszkvosti nŭ jŭ ar nemislijo jie ko pikto ant sultono.

— *Buhvajus (Aprikoje)* Dalis joties angliszkos, esanti po vadovyste kapitonų: Greya ir Wreya, užpūlė arti Thaba – Induna ant Matabelų ir sumuszė jŭs. Matabelų krito czion80.

— *Petropilė.* „Novoje Vremia“ atlaikė depezą isz Vla-divastoko, apznaiminanzia, kad Seoul'ui, sostapilėje Korėjos rados pakajus ir kad karalius sugrįžo į savo rumus isz rosiszkos pasiuntinystės. Marinkai rosiszki sugrįžo ant savo laivų.

— *Londonas.* „Telegraph“ pranesza, kad caras Rosijos laikia vainikavimosi iszdŭs manifestą paliūsŭjanti gyventojus savo ukės nŭ kuniszkių kankinimų. Tikisi taip gi, kad pavalnys tukstanczius isztremtų, vaitojanczių ledŭse Sibyriaus.

□Gegužio 18 diena atlaikyta czionai sensacijinės zinios apie pjovynę Armėnų Aorfoje. Nŭ rankos įsiutusios turkiszkos minios tapė czionai nužudyta 8,000 žmonių. Kaip pasirodo, tai pjovynė iszkilo isz priezasties paczių turkiszkių urėdnjkų, kurie papjudė turkus ir kurdus ant to.

Korespondentas dienrasz-czio „Chronicle“ isz Romos pranesza, buk į Vatikana atėjo zinia, kad caras Rosijos pavalnys visus katalikiszkus kunijus, kurie buvo isztremti už kokį prasikaltimą.

— *Londonas.* „Times“ atlaikė depezą isz Pretorijos, daneszanczią, kad valdže Transvaliaus nusprendė peraugszciausia sudą sanarius johannesburgskos partijos, isz kurių priezasties pakilo maisztai czionai, ant 15 metų sunkaus kalėjimo.

Vienok visŭmėnė tikisi, jogei ta kora bus kiek sumaziata, kadangi penkiolika – metinis kalėjimas Pretorijoje lygus yra myriui.

Pirmi metai Mikalojaus II.

(Tąsa.)

„Jusų Ciecoriszka Mylista Visumaloniausias Vieszpatie! Ant padavimų ministro justicijos apie peržiurėjimą sudo įstatymų Szviesiausias Jusų Gimdytojas savo locna ranka iszreiszke norą, idant isztiesų teisybė ant galo įsistiprintų Rosijoje.

„Maloningame manifešte nŭ 14 Spaliaus visi pavaldiniai Jusų su vilczia iszžiurėjo, jog Jusų Ciecoriszka Mylista dedate teisybę pamatu tautiszkos gerovės.

„Szitŭse zodziŭse mes semiame drąsą apsunkinti Jusų atydą savo visupadoniausiu praszymu.

„Vieszpatie! Eilėse Jusų pavaldinių yra visa profesija, stovinti už rybų teisybės; tai

– profesija literatiszka. Mes, rasztinjkai, arba visai neturime galės keliu spaudos tarnauti savo tėvynei, kaip mums liepia sązinė ir pareiga, arba, – be tiesiszko apkaltinimo ir tiesiszko apsiginimo be tardymo ir sudo, – kencziame bausmes, siekianczias net sustabdymų visų iszleidimų.

Prastais administratyvizkais paliepimais isz tarpo spaudinto apszarstymo iszsiima klausymai musų draugiszko gyvenimo, daugiausiai reikalaujantieji teisingo ir vispusiszko iszaiszkinimo; prastais administratyvizkais paliepimais iszsiima isz publiszkių kabinetų ir bibliotekų knygų, apskritai cenzuros neuždraustos.

„Visas apszviestas svietas jau pripazišta didelę svarbą rusiszki literaturai. Teikkis gi, Vieszpatie, priimti ją po priegloba tiesų, idant nŭ jŭ tik prigulintis ir jais gi apginomas nŭ betarpinio veikimo cenzuros svietiszkos ir dvasiszkos, rusiszkas spaudintas žodis pagal savo iszgalę galėtų tarnauti garbei, didybei ir gerovei Rosijos.“

Rodosi nedaug?...

Netikėtai caras tą peticiją priėmė ir atidavė ją peržiurėti atskirai komisijai isz ministrų Vidurinių Dalykų ir Justicijos ir Oberprokuroro Sinodo. Apie darbus komisijos praneszė carui Muravjovas. Jis pasakė, kad peticiją reikia tik palikti be pasekmių, nės 78 literatai, nedarydami kokios nors leistos valdzios draugystės, veikė tame atsitikime isz vien, kas pagal rosiszkas tiesas yra daiktu praszengiancziu; toliau, kad siekis peticijos, – įvesti į klaidą carą, nės nė viena profesija Rosijoje nėra taip pridengta tiesomis, kaip literatiszka.

Ir sztai caras per apygardinį prižiurėtoją (okolotocznyj nadziratel) davė atsakymą akademikui Bilbasovui, pada-

vnsiam prasymą vardan 78 – „palikti be jokios atydos“.

* * *
Greta su įsteigimu „atranktyviszkų“ pensijų ir paszalpų – paprasti „uždengimai“ ir „uždraudimai“ ėjo savu keliu. Prasidėjo viskas uždengimu dienraszcio „Russkaja Žizn“ (už straipsnius apie darbus ministro finansų); sustabdyti: „Kurskij Listok“, „Iskusstvo i Žizn“, „Saratovskij Dnievnik“; užginta pardavinėti ant gatvių „Russkija Viedomosti“. Gavo persergėjimą nū cenzuros: „Nedielia“ – už straipsnius apie marksizmą ir „Russkaja Misl“ – už aprasymą pavyrgusio padėjimo Rosijos darbinjų ir parodymą ant Vakarinės Europos darbinjų judėjimo, kaip pavyzdį dėl Rosijos; prie pastarojo persergėjimo buvo prikergtas reikalavimas, idant visi straipsniai apie darbinjiską klausymą būtų įdūdami cenzurai pirm stepaudinimo. Po bibliotekas išleistas likosi naujas suraszas knygų, uždraustų davinėti skaitymui. Tapo sudegintas išleidimas spaudintų „Otecestvennose Zapiskose“ straipsnių Galisiejevo, taip pat sustabdytas „Surinkimas medegų istorijai ekonomiszko išsiplėtojimo Rosijos“. Išimtas likosi iš bibliotekų II tomas „Kapitolo“ K. Markso, leistas prie Aleksandro III. Tūm pačiu tarpu ėjo vienas paskui kita cirkuliarai, draudžianti rasyti apie „devalvaciją“, apie komitetus apszvietimo, apie sestūn'adyninę darbo dieną. Iš viso nū užzengimo ant sosto Mikalojaus II uždaryta 6 laikraszciai ir nepavelyta spaudinti 86 išleidimų.

* * *
Pastarasis uždraudimas buvo padarytas per įtekme kito įjytaus perstatytojo politikos veidmainystės, p. Vitte. Szi- tas ministras, patylomis mel- dšiantis „uždraudimų“, mokė- jo užsitarnauti pagyrimų nū

visos rosiszkos liberaliszko spaudos už ypatingą meilę vie- szumo.... Susipyko jisai su savo draugu, agentu Rosijos finansų Prancuzijoje, – Cionu (zydu). Tas ant kerszto iš- leido daug truckszmo pridaru- sią broszurą apie p. Vitte ir Rosijos finansus. Ministras finansų atsirado keblame pa- dėjime. Apsiginti nū apkal- tinimų faktiszkais izrodymais jis kas zin dėlko nenorėjo. Ir sztai p. Vitte, nudūdamas avi- nėlį nekalcziausia, siunczia broszurą p. Ciono visiems ro- siszkiems laikraszcziams, ati- dūdamas tokiu budu apginimą savęs pacziai Rosijos visūmė- nei. Ir rusiszka spauda, net liberaliszka, begėdiszku budu izsžeisino savo ministrą finan- sų. Spauda, nors kiek savę gerbianti, butų iszrinkusi to- kiam atsitikime vieną izz dviejų: – arba, jeigu butų už- tektinai drąsi, butų atsisakiusi nū apsvarstymo pamfletu p. Ciono, apreikszdama, jog ji negali sumuszi jos, nės visos operacijos Rosijos finansų yra uždengtos tamsiausia paslap- czia*), – arba butų nedavusi jokio atsakymo ant atsiliepi- mo p. Vittes.

*) 1862 m. Rosijos biudzetas iz- neszė 310 mil. rublių; 1895 m. jis jau lyginosi 1,200 mil. su virszumi. Yra jisai sustatomas pilnojė paslap- tyje. Niekas nežino nē tikro ugio įėjimų, nē izz dalinimo izzėjimų, nės sureguliuavimas jų atsilieka per tą patį valdinį, kurs sustato biudzeta. Toliau vieszpatystės skola nū 1859 m. iki 1892 m. užaugo – nū 1,760 mil. rublių (1859 m.) iki 5,684 mil. (1892 m.), taip kad Rosija dabar mo- ka 300 mil. su virszum paczių pro- centų kasmet.

Tū pacziu tarpu po priegloba pa- slapties, apdengusios Rosijos finansų politiką, locnastis carų pasiekė mil- žiniszko didumo. Jų kapitulai yra skaitomi ant szimtų milijonų rublių, jiems priguli geriausios Rosijos žė- mės, daugiausiai atneszanczios pelno dirbtuvės. Ant vieno Altojaus ca- rui priklauso 40 mil. desiatinų; ne- seniai užkariautame oazise Murgabo caras užgrobė skaniausį kšnij – Mur- gabo turtus.

Nusiminusi izz auganczio užsiinteresavimo visūmėnės reikalu žmonių apszvietimo, Rosijos biurokratija stengiasi visomis pajiegomis – kol da nepervėlu – izzspausti visūmė- nę izz to darbo. Ji gerai su- pranta, jog reikalas apszvieti- mo ir uždūtis draugijos yra prieszingi jos uždūcziai, ir ūliai daboja, idant visūmėnės- kas apszvietimas nesiplatintų, ir kur jai pasiseka, stato kliu- tis. Nizniame Novgorode įsisteigė draugystė paszalpos naminiam skaitymui, bet ne suspėjo da iszeiti su praneszi- mais savo profesorių, kaip atė- jo aplinkrasztis ministro ap- szvietos, uždraudžiantis laikyt praneszimus be pavelyjimo globėjo (kuratoriaus). Du lektoriai Miliukovas ir Bezo- brazovas, likosi izzmesti izz universiteto, izzsiūsti izz Mas- kvos ir nebeteko tiesos mokin- ti kitus. Czernigavos guber- nijoje praeitą vasarą tapo už- ginti kursai dėl mokytojų vi- sos gubernijos, leisti pirmiau.

Spausdama kiekvieną apsi- reiszkimą liūsesnės mislios, bet pati spaudžiama vis smarkiau apsireiszkiancziu reikalavimu apszvietimo, Rosijos valdzia veidmainingai apsidengusi li- czyna meilės szviesos – steigia nūlatos taip vadinomas „cer- kovno – priahodskija“ mo- kyklos. Yra tai mokslainės visiszikai „sutinkanczios su už- darytos įkvėpimui mokšti- niams „nepajudinamą“ tiesų samoderzavijos ir pravoslavi- jos. Komitetai apszvietimo tapo sureformūti ant naujų vidur'amžinių pamatų, o plati- nanti tamsybę izzleidimai „sviatiejszavo sinoda“ (ant ku- rių dabartinis caras paskyrė 8 mil. rublių) pasklydo po vi- są Rosiją.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— Pittston, Pa. 22 d. Ge- guzio. Musų lietuviszkoje srtai- psnį po antgalviu „Reika-

szv. Kazimiero bažnyczioje 20 d. s. m. atszventė pirmas szv. miszias gūd. kun. Ant. Kaupas. Ant tos izzkilmės pribuvo sekanti lietuviszki gūd. kunigai: Burba, Pautie- nius, Žilinskas, Kaulakis, Žin- dzius, Lietuvnjkas, Kuras ir Matulaitis, taiposgi ir trys vie- tiniai airiai kunigai. Gūd. kun. Burba pasakė pamokslą apie busentį kunigo gyvenimą. Kun. Kaupas dabar yra pas- kirtas vyskupo į Wilkes-Bar- re's lietuviszką parapiją už kleboną. Kaip zinoma visiem tėvynainiams jis yra pabaigęs mokslą seminarijoje Detroit. Kaip žmogus yra labai geros szirdies, kaip lietuvis yra tvir- tas darbsztus ir mylintis savo tautą, o kaip kunigas galima taipgi spręsti, kad bus da pa- veizda, nekuriem musų lietu- viszkiem dvasiszkiem vado- vam, pagal nužiurėjimą. Wilkes-Barre's lietuviai bus labai izz jo, arba savo klebono, užganėdinti, pamatys jo vei- kalus, pamatys apsiėjimą ir jo sandarą bei meilę su žmonė- mis savo parapijonais. Tegul bus dabar atmintis, jog nereik klausyti nekurių paszlemėkų bei pelų izz grūdų, kurie jūdi- na tvirtus ir dorus žmones, nieko nežinodami, ir neturėda- mi tiesų. Nepoilgam laikui tie vilkai avių kailyja, bei karczemų paszluštai pamatys savo neteisybes, aklybes ir paikszystes, norint muilino žmonelēm akis, bet nieko ne- peszė; tars ir belsis krutinėn „Mea culpa“. Tūm laik tiek tik linkiu: tegyvūja gūd. kun. Kaupas podraug su jūm dora ir meilė; tegyvūje Wilkes- Barre's lietuviai dori ir tvirti parapijonai, tegul buva su jų jaunu žiedu pražydėjusiu, t. y. jų klebonu: meilė ir vieny- bė. Linkintis jum viso labo.

A. Mužikas.

Atsiszaukimas.

Perskaitęs 21 num. „V.“

e emigrantų namo“, didei užsimislinau ir nesupratau iš kart apie ką czionai eina klausymas; bet po kiek laiko tūjaus attackau ir viską paregėjau. Kaip asz apie tai suprantu ketu czion ir savo draugbroliam išsireikšti; nežinau ar pritaras kas man ar ne, bet asz ant to nepaisau, asz tik savo nūmonę padūdu, o nesakau kad visi pagal mano dudą szoktų. Asz tiek tik mislinu, kad kožnam galima savo nūmones padūti kokiam nebebuk reikale, o ypaciai sziam t. y. uždėjime namo emigrantų, kadangi czionai visiems galima ir reikia savo nūmones išreikšti ir padūti dėl visų apsvartymo, nežiurint ar pristos kas ar ne ant atsiliiepimo.

Ir asz norint ne esiu (ir nesigiriu kad esiu) didelis protinczius, vienok pagal savo praktiką ir supratimą išreiskiu czionai savo nūmonę. Numeryje 19 „V.“ buvo patilpus nūmonė vieno iš mūsų tėvynainių kuris gal ir užgavo kiek Brooklyn'o kūpą; dabar 21 num. skaitau atsiszaukimą komiteto virsz minėtos kūpos, kuris didei rustinas ant ano atsiliiepimo, ir praszo atsiszaukti per „V.“ ir parodyti pamatą ant kurio jisai galėtų pasiremti apkalbėjime. Nežinau ar atsiszauks anas ar ne, bet asz nelaukdamas ir nemislydamas, kad įsprusiu į svetimą reikalą, kadangi mums visiems reikia apie tai apmislyti, skubinūsi padūti savo nūmonę. Nūmonė mano tokia: Uždėjimas namo emigrantų prigulne nū vieno, bet nū visų, ir dėlei to visiems galima atsiliiepti. Jeigu Brooklyn'o kūpa pasiszventė ant to, kad priimti emigrantus, tai labai pagirtinas darbas ir kožnas iš to turi dziaugtis, kaip ir asz esiu linksmas iš to viso labo, ir norint žinau, kad labai sunkus anų darbas neturint iki gana medegos, vienok da ne-

daviau pagelbos; o dėlko? Dėlto kad laukiu da ilgiau, pakol bus daugiau apsvartymų apie tą ir kada geriau peršitikrįsiu visamę. Nereikia užmirszi, kad centas sziądien labai yra brangus ir jeigu kur reikia išzdūti, tai pirmiau apsimislyji ar bus kas iš to naudos ar ne. Taip lygiai ir sziczion, jeigu virsz minavota kūpa praszo aukų, tai man rodos nē kiek netur pykti, jeigu vienas ar kitas meldžia užtikrinimo ir išreiskia savo nūmonę apie tai. Pagal mano nūmonę visai neverta pykti ir mislyti atstoti nū pradėto darbo, o ypaciai taip garbės verto darbo. Atsimykime tiktai, kad jokis užmanymas, jokis darbas ne yra be asztrių kritikų ir drąsių priesų. Kiek nukentė katalikai laikia pirmų trijų szimtmečių, o vienok nepakriko ir neatstojo nū savo tikro kelio.

Įsteigime namo emigrantų reikia labai daug ir gerai apsvarstyti, prieg tam reikia ir augsztos iszminties, kad viską iš laiko galima but nurodyti, kas tiktai gal atsitikti; o kaip tarp mūsų, galiu pasakyti, mažai augsztos iszminties vyrų, tad kožnas turime kiek įjiegdamas darbūtis.

Ar vieną centą jau mes numetėm, galima stacziai tarti, ant vėjo, o vis per savo neapsimislyjimą, per greitumą? Todėl, kad daugiau to nebutų, turime gerai apsiziurėti.

Meldziu nepykti ir kitą tame nekaltįti, jogei asz taip drąsiai atsiszaukiu, asz nemislyjū ką užgauti, tiktai savo nūmonę padūdu, o kad kas iš brolių suprantantesnis atsiranda melstina atsiszaukti ir kritikavoti mano szį straipsnelį. Asz kaipo tikras sunus Lietuvos ne atstosiu nū kitų jeigu pamatysiu, kad kito nūmonė geresnė už mano.

Meldziu Brooklyn'o „Sus.“ kūpos neatstoti nū pradėto darbo, o tikrai ir pagelba rei-

kale susilauksite. Musų brolių ne yra tokios kietos szirdys, jeigu mato tikrą reikalą.

Su gūdone A. K.

— *New Britain, Conn.*

Kaip girdėt per lietuviszkus laikraszczius, kur tiktai tvėrsi nauja lietuviszka parapija, visur turi labai daug priesų tame dalyke: nės visur yra lenkbernių ir valnamanių. Pas mus su visu kitoniszka yra. Tarp mus jokių lenkbernių nėra ir parapija labai lengvai susitvėrė ir bažnyczią sziądien turim gatavą; jau nū Vėlykų yra laikoma Dievmaldystė, lietuviszkoje bažnyczioje. Rodos jau sziądien galėtume labai gerame sutikime gyventi, ba poteisybei didelis darbas yra jau atliktas; vienok kaipo kitose parapijose taip ir pas mus atsiranda žmonių dar suvis neisznokusio proto, apie kuriūs ir ketinu praneszti skaitytojams „Vienybės“. 13 d. Gegužio turėjom metinį parapijos mitingą, ant katro reikėjo iszrinkti naują parapijos komitetą. Ant mitingo pribuvo ir gūdotinas kun. Žebris. Pirmiausia, po atidarymui mitingo, kun. Žebris padavė įneszimą, kad mes pasirupintume apie kunigą, ir visa parapija pristoją ant to. Kunigas Žebris prizadėjo nū savęs pasirupinti dėlei gavimo kunigo. Tolesnei prasidėjo rinkimai parapijos komiteto; rinkimas komiteto pasirodė visai nežmoniszkas, nės pakilo didis riksmas katrą galima prilygti prie laukinių žmonių riksmo ir pradėjo skirtis į dvi partijas: Kauniszkių ir Suvalkiszkių; per tokį nesutikimą vos tiktai galėjom aprinkti parapijos prezidentą (pirmėdį), o tolesniai negalima buvo jau nieko padaryti, ypaciai per M. U. nekoki perkriksztą. Mitingas turėjo but uždarytas.

Meilingi broliai ir parapijonai, gėda mums nū visų, jog mes su vienu neiszmanėliu ne-

galim gauti rodos; turėjom protą kaip pabudavoti bažnyczią, o sziądien neturim numanymo kaip uždaryti snukį tokiems netikėliams; matom patys koks nesutikimas iszeina tarpe mūsų per tokius nevidonus. Szitokius dalykus iszaugina lengvi apsiėjimai pirmėdžio mus parapijos.

Parapijonas.

— *Wilkes-Barre, Pa.* Mie-

li broliai, ne mislykit, kad asz sziczia paraszysiu koki stebėtiną daiktą, asz noriu tikt paraszyti ką patėmyjau numeryje 20 „V.“ Žmogus, kuris yra neužkencziamas beveik nū viso miesto lietuvių, kuris vadinas V. K., paraszė, kad lietuviszkam kunigui uždraudė miszias laikyti; tą tikt jis ir žino. O apie tai kas darosi mūsų mieste ir ką jis daro-neraszo. Jis nori, kad nebutų nē vieno kunigo ant sviato ir trokszta, kad mes visi jo klausytume. Jis neužkentė gūd. kun. Szed. ir nenori idant pareitų naujė isiszventinę kun. A. Kaupas; vienu žodziu jisai neužkenczia visų tų lietuvių, kurie myli savo prigimtą kalbą ir savo tėvynę. Jis nori, idant visi butų lenkais. Ir nemažai lenkai dziaugiasi iš savo to berno, kaip jis apgarsino, kad lietuviszka bažnyczia Wilkes-Barre bus uždaryta (tą jis padavė į lenk. laikr. „Górnik“). Negaliu da užtylėt kas darėsi pereitoje nedėlioje. Bažnyczioje, kaip jau daugeliū žinoma, tą dieną gūd. kun. B. laikė miszias szv., o kun. K. pasakė graudingą pamokslą, kuris bus ilgai atminime mūsų. Tiktai p. A. nepatiko ir jis iszmislinėjo visokius nebutus daiktus, kad jau žmonės net pradėjo trauktis, kaip nū kokios piktos dvasios. Saugokimės broliai nū tokių, nės jų lieziuvis labai skaudus.

K. J.

— *Atžvilgys ant lietuvių blogų darbų Minersville, Pa.*

Žadu sziūm kartu isztart papeiką, tuliems tautiečiams ir tautietėms.

Praėjusį metą mūsų miestelio lietuviai labai mandagei pasirodė ant politiškos dirvos, (vien buvo vaidai ir nesutikimai iš nelygių pažiūrų tikyboja), o šiaip jau iš visų darbų galėjai, tikėtis naudingo vaisiaus.

Tiktai užstojus Naujam Metui tarsi kokia audra pakilo tarp abiejų partijų, t. y. katalikų ir bedievių arba valnamanių. Išsiskyrė iš tos ir iš tos partijos, po kelis isztvirkėlius, kurie visiems lietuviams vardą žemina ir jų darbus net gėda ir į laikraštį rasyti.

Pirmiausia labai žvėriszkai pasirodė su pesztynėmis pasitulą lietuvių. O iš ko pirmiausia pasidaro pesztynės? Žinoma, nū alaus ir degtinės. Taip tai ir pas virsz minėtą lietuvių buvo: turėjo 2 ar tris barilkas alaus, (o da gal ir degtinės?) na ir iš kitos stubos, atėjo keli girtūkliai isztigert dyko alaus (nėsa pinigai nereikia mokėti).

Taip sav besilinksmindami nē nepasijuto kaip jų makaulės apsvaigo, ir tada už kokias ten rokundas susivaidyjo. Tie ką buvo iš svetimo buto, nuėjo pas teisdari apskūsti. Teisdaris, žinoma pagal savo priderystę, (o nesigailėdamas kvailų lietuvių sunkiai uždirbtų dolerių) pasiuntė policiją rasztavoti. Kada atėjo policijantas su skundikais, tai kaltininkai nenorėjo pasidūti, ir iš to pakilo baisus riksmas. Skundikai, pamatę, kad žiburį užgesino ir jau bus blogai tūjaus iszbėgo palikdami vieną polycemoną. Palycomonas, žinoma pildydamas savo priderystę, nesitraukė tikėdamas, jog vis žmonės ne žvėrys, bus galima gaut rodą. Bet kur tav! Tą žmogų taip baisiai

sumusė ir supjaustė, kad kelias savaites gulėjo ligonbutyje.

O šie visi pasileidėliai, palikę tą žmogų kraujūse paplukusį, iszbėgiojo, apart vieno gaspadoriaus ir jo paczios; kuriūdu ant rytojaus rasztavojė. Pati iszėjo iš kalėjimo, užstaczius kauciją, o jis žmogelis jau kelinta senvaitė kankinasi kalėjime už savo nūdėmes, ir nežinia kada paleis, nės da provos nebuvo; o gal da papulti ir ant kelių metų į kalėjimą už savo žvėriszkumą. Taigi ar toki neužtraukia ant mus visų neapkantą nū svetimtauczių? Jau kad ir geriausią žmogų laikys kaip už žvėrį... O ar mum visiems negėda dėl vieno?!

Gal tautiečiai, mislys, kad to vieno bjauraus pasielgimo pakaks? Ne. Da tik pradžia szio straipsnelio.

Sztai neužilgo po to atsitikimo tie pats skundikai, pasimėję prie savęs da ar porą draugų, ir susidarius banda vagių, naktį isilaužė į ungaro stubą, ir iszneszė skrynelę, kurioje buvo pinigai. Nusineszė į girę suskaldė skrynukę, pinigus iszėmė \$2000 (du tukstancziu dolerių).

Pas tą žmogų buvo sudėta kitų pinigai ir tokiu budu visai nieko nekaltų žmonių pinigai prapūlė. O reikia pripažinti, jog yra labai vargingai surinkti tie pinigai. Tas žmogelis ant virszaus dirba ir tik po \$100 ant dienos gauna, tai norint pinigų surinkti, ir atidūti kam, reikia silpnai penėti savo kuną, o šie vagys, nežiurėdami ant dolerių prakaitu su krauju sulaistytų, nuneszė kelių metų visą vargą biedno darbinjko. Da žmogelis bandė jieszkoti, bet veltu! Pinigai viską pergali; o vagiui svetimų pinigų negaila, kad advakata perpirkt... Nuskriaustiems visa viltis ką iki provai pasėdėjo kalėjime kelias savaites; bet jau pinigų neatgavo nē vieną dolerį nors

buvo susekta vagis.

Negana ką neatgavo savo pinigų, da daugiau dadėjo; tai tav ir teisdarystė! Šie du vagys neva skaitėsi prieš „valnamanių“ partijos, bet tiesiog pasakius geriau prieš žmogžudžių ir vagių partijos priguli, o šiaip nē prieš kokios... .

Pratariau keletą žodžių kas link isztvirkėlių vyriszkos lyties ir jų bjaurių darbų, taigi man ding nebus be naudos, jeigu parodysiu ir tūlų moterių vagystės ir šiaip jau blogus pasielgimus... .

Tulos dvi moteraitės nuėjo į krautuvę neva nusipirkt sav reikalingų pirkinį; besirinkdamos pirkinius prisikaiszo po prikysztėm ko jom reikia ir eina nesutaikius su krautuvės užveizdėtojum. Parsineszus laimingai pavogtus daiktus, linksminasi ir gėrisi kad taip jom laimingai nusidavė vagystą papildyti. Bet ant nelaimės, besigerint savo pirkiniais, sztai ateina krautuvės užveizdėtojas su palicija, ir radęs savo pavogtus daiktus neszasi į krautuvę atgal, pasakęs keletą neszvankių žodžių ant tokių amatinjkių!!

Tikt ant laimės joms, buta to gero žmogaus, jog nerasztauvo; bet tikt su savo atimtais daiktais džiaugėsi, jog da visai neprazuvo.

Na, ir kagi galima pasakyti ant tokių amatinjkių?! Užtraukė bjaurų vardą ir ant geriausių mūsų moterų, ir jei į tą paczią krautuvę nueis nors ir geriausia moteriszke, tai ir ant jos piktai žiurės, kad jam blėdies nepadarytų; geriau butu, kad tokios į tokią vietą nusibelstumėt, kur visai nėra lietuvių, ne ką ki toms taip vardą bjauryt... .

O da buczia vieną negerą, įprotį lietuvių Minersvillės pamirszęs, tai yra kazirnjkus. Už szitą dalyką tai yra labai, didelės papeikos verti. Ar nebutų naudingiau tas valan-

das apversti ant apszvietimo? Parsikviesti kelis laikraszczius ir kokią naudingą knigele už tūs pinigus, kuriūs taip be naudos, o da ir su blėdzia praleidziat, o likusius pasilaikyti sav ant naudos. *Vietinis.*

Keli žodžiai apie mus, mislis ir užmanymus.

Szimet mes lietuviai truputį daugiau pradėjome suprasti savo tėvyniszkus reikalus ir sukrotom darbūtis drąsiau ne kaip prabėgusiūse metūse: ką galima paregėti iš yvairių mūsų rasztų ir padūtų mislių tėvyniszkuose mūsų laikraszcziūse. Tiesa toš paczios mislys vieszėjo ne pas vieną iš mūsų ir pereitą laiką; bet vis nedrįsime mes jų iszreikszi ir su jomis pasirodyti, tarsi nenorėdami sav gero, arba bijodami szviesos, o kad tuli ir padūdavom savo užmanymus, tai neturėjom pritarėjų, ir viskas pasilikdavo veltu užmanymu, pāraszytu ant kampelio popieros. Szimet tarsi atsivertė vėjas iš antros szalies ir pradėjo smarkiau pusti ant visos lietuviszkos padangės, da tikt prasidedant sziems naujiems metams, tikrai tēmijant, galima buvo spėti jog 96 metai bus žymesni Lietuvos istorijoj. Mes Amerikiečiai pradėjome stengtis, idant mūsų užmanimai nepasiliktų pavirszutinei tiktai žodžiūse, bet taptų įkūnyti ir pastatyti ant tvirto pamato. Europos lietuviai taipgi labjaus suprato savo vargingą padėjimą, ir pradėjo drąsiau darbūtis ir reikalauti prigulinczių jiems tiesų nog savo budelių ir kankintojų. Jeigu iki sziam laikui da nepasisekė mums mūsų geri norai įvykdinti, tai turime tikėtis jog viskas turės stotis ateitēja, greicziau ar vėliau. Szis priguli nog mus paczių, pagal mūsų darbavimasi. Bet tik neturime nusiminti ir pamesti savo pradėtą darbą, atsimda-

mi ant szios patarlės: kad ir puikus Paryzius arba didis Londonas, bet ne į vieną dieną stojosi. Jeigu mes atsiveizėsime į mūsų praeitę norints prieš deszimts metų, tai, atsiminę kokiame purvyne mes gulėjom kad sunku buvo ir pamislyti apie mūsų prisikėlimą, šiadien su džiaugsmu turėsime tarti, jog mūsų darbas eina sparčiai pirmyn. Tik vieno daikto dabar mums truksta; t. y. vienybės; o kada susivienysim ir susirizim tvirtu rysiu, tada visus tėvynės reikalus lengvai galėsime atlikti: ant paveizdos paimkime mes šiadien namus emigrantų. Ar gi be vienybės butume galēja ir pamislyti jūs sustverti ir įvykdyti? Norints po teisybei da dabar mes nežinome ar namai emigrantų bus atsakanti ir ar jie galės priderancziai dūti pagelbą dėl mūsų brolių ateivių? Asz apie tai czion nekalbu asz tik noriu parodyti jog mes per vienybę visus tėvynės reikalus galėtume lengvai atlikti. Namus em. užmanė įsteigti ant X seimo „Susiv. L. A.“, ir po seimui neprabėgo nė szeszi mėn. kaip namas em. tapo veikįtaisytas. Iszmingesni mūsų broliai kalba: tegul namus em. paima patsai „Susiv.“ po savo globa. Puikios mislys mūsų tautiečių. „Susiv.“ szi darbą galėtų atlikti priderancziai be skriaudos savo brolių, jeigu savo izde turėtų norints 50,000 dol. Kad visi lietuviai suprastų vertę „Susiv.“, tada netik ką užlaikytume namus em., bet pastatytume augsztesnę liet. mokslainę ir da atliktų ant kitų tautiszkių mūsų reikalų. Trys szimtai tukstanczių lietuvių sakome yra apsigyvenusių Suv. Valst., kad visi prigulėtume prie „Susiv.“ ir paskirtume szią mažą auką 50 c. ant metų dėl tėvynės reikalų, tai tik per vienus metus sudėtume 150,000 dol. Tokiu budu mes savę nenus-

kriaustume taip mažai aukaudami, o savo Motinai Lietuvai suteiktume didelę paszalpą. Dabar gi „Susiv.“ turėdamas vos pora tukstanczių ar gi gali kėsytis su taip mažu szapeliu, tokią didelę instituciją atlikti? Tiek broliai turime imti, kiek yra galima mums pakelti; neužimkime deszimts darbų kartų ba paskui nė vieno priderancziai nenuveiksime. „Susiv.“ pirma uždūtis platįti apszvietimą tarpe tamsesnių mūsų brolių, tad ir neturime szi darbą palikti be pasisekimo; o kada mūsų tautiečiai apszvies, tai tada abelnai tėvynės reikalus ir vertę „Sus.“ geriau supras ir stos į eilę su visais. Tada galėsime tarti, jog mūsų motina Lietuva yra iszgelbėta ir visi prieszai ir nevidonai yra patremti, nės vienybė yra stiprybė. Tai taip brangus lietuviai! „Susiv. Lietuvių Amerikoje“ yra puikiausias mūsų užmanymas. Tai pripazįs kiekvienas prakilnesnis lietuvis. Tik prie „Susiv.“ da reikia daug pasidarbūti iki mes jį pastatysim ant tvirtų kojų. Nekartą mes peikeme jį kalbėdami, jog „Susiv.“ neina pagal visų norą arba nedaro taip, kaip mes kuris vienas reikalaujeme; bet paklauskime tokio kritiko ar jis priguli prie to peikemo „Susiv.“, o gausi atsakymą jog ne. Nės jis negalys prigulėti, ba „Susiv.“ neina pagal jo norą. Ir dabar pamislykime, argi tokis liet. elgesi iszmingai? Tokį žmogų galima priskaityti prie despoto, prie sziaurės budelio caro, tik zinoma neturinczio tokios valdzios. Jeigu į jo rankas papultų valdže „Susiv.“ arba kitos kokios institucijos, tai zinomas daiktas, jog pagal jo dudą turėtų szokti ir visi jo pavaldinei. Tas yra tamisybė; apszviestas sviėtas netaip apsieina. Iszmingos ir apszviestos tautos vyrai kartu rodavijesi apie savo tėvynės reikalus, ir pa-

dūda vienas autram savo broliszką ranką. Asz czion nesakau kad „Susiv. Liet. Am.“ mierei turi visiems patikti po primusu, bet asz tik sakau, jog mes visi turime vienytis ir paskui pasirodaviją ir pasikalbėjimą, negeras puses turime pataisyti, bet ne užsipuldinėti vienas ant antro; gal ir tuliem „Susiv.“ sąn. nepatinka „Susiv.“ mierei, bet jie mylėdami savo motiną Lietuvą, o regėdami jog jos iszganymas tik per mūsų susirizimą ir vienybę gal stotis, todėl, jo geisdami, viską kas yra blogo turime pataisyti. Szimet, prasidedant sziems naujiems metams, buvo pakeltas klausymas, idant visi apszviestiesni lietuviai pasikalbėtų ir suszauktų liet. kongresą dėl aprodavijimo savo tėvyniszkių reikalų. Tai yra puikus užmanymas. Czion susivažėvę visi prakilnesni lietuviai galėtų aiszkei nurodyti visas silpnas mūsų szalis, galėtų pakreipti mūsų „Susiv.“ pagal visūmenės nūmonę ir nutarimą, bet pasirodžius sziam puikiam atsiliepiui, „Nauja Gadyne“ despotiszkaiz atsiliepė, jog taip negali buti, nės „asz; Gadyne, nesutinku“. O dėlko? Dėlto, jog nepagal mano norą, jog asz turiu kitas paziuras, tikėjimo dalykūse. Ar tai tėvyniszkas laikrasztis taip kalba?! Ne, tai czion despotas! Asz gi, trokszdamas iszganymo savo tėvynei, o matydamas jį mūsų meilėje ir susirizime, atsiliepiu da kartą prie apszviestų vyrų, pajudėdamas szi klausymą, idant mūsų tautiečiai jį apsvarstytų ir padūtų savo nūmones į tėvyniszkus laikraszczius. Pakilus sziam reikalui dėl abelnos gerovės mūsų tautos, jei kuris pasirodytų tam prieszingas ir isz mūsų paczių brolių, neturime paisyti ant tokio, atsimėdami, jog ir tarpe mus paczių randasi daug Judoszių ir pardavėjų. *Lietuvos sunus*

— *Kalbalaikyta Edwardsville, Pa. 17 Gegužio 96 m.*

„Kad arklys savo sylą zinotų,
„Tad ant jo nieks nepajotų.“

Gerbtini tautiečiai!

Sziadien mes sziczion susirinkome idant apkalbėtumėm apie savo reikalingiausius gyvenime daiktus. Matyti kad mūsų broliams rupi tie daiktai ir dėlto jie nusprendė susirinkimą suszaukti kur galėtų apie savo reikalus pasirodavoti ir iszrasti pragumą koku budu galima butu tai vis lengviausiai nuveikti. Visiems yra zinoma ir kiekvienas mato kad norint ką nors padaryti reikia pirma apie tą gerai apmislyti ir pasiklausti savo draugų kokią jie nūmonę turi apie tą daiktą. Visiems gerai yra zinomas czionai mūsų gyvenimas kaip ateivių sveczion szalyn. Czionai atvykę, mes neradome kur galėtumėm pasirodavoti kur ir kaip mes turime verstisi, koznas gana gerai esame tą isztyrę, ir kiek vargo turėjome iszkęsti kolei pagerinome savo buvį taip kad nors misti galime. Mes czionai neturime tokius, kurie mus reikale paszelptų, dėlto turime patys apie savę bei savo vaikus, pasirupinti ir jieszkoti pragumo koku budu galėtumėm pagerinti savo buvį. Zinoma, apie tai rupinasi koznas, bet gyvenimo sanlygos reikalauja šiadien daugiau nepalyginti su praėjusiu laiku. Pirmiaus kolei darbo buvo daug o darbinjū ne, tada uždirbome ir rodosi kad gyvenimas mūsų buvo geras, bet šiadien yra viskas antraip nuvirtę, šiadien darbinjū yra daug o darbo ne, o gyventi vis reikia kaip ir pirmiaus, o mūsų gyvenimas šiadien daug daugiau reikalauja prastų sanlygų negu pirmiaus prie gerų, nės mes esame dar visai menkutėlei moksle bei supratime savo sylų. Norint pagerinti buvį, reikia gerai

ziurėti į pasilaikymus kurie sziadien taip apsunkina mūsų gyvenimą, o tas pirmutinis pasilaikymas, kursai mus vargina, yra mūsų tingumas, tamsumas. Norint kad gyvenimas pasigerintu, reikia netingėti pasidarbūti apsiszviestime, nės be apszvietimo mes nieko neatsieksime. Sziadien viskas remiasi tiktai ant moko, ir mes patys matome kad koznas kuris tik sziek tiek apsiszvietęs geresnį turi sav gyvenimą. Žinoma visi negali buti mokintais nės neturi isztekliaus ant mokslo, bet nės viens neturi tingėti ant tiek, kiek jo sylų yra, apsiszviesti. Be apsiszvietimo nės matysime tų priezasczių kurios sunkina mūsų gyvenimą ir slopina mus. Už tai kad mes esame toki tamsunai, mus kaltinti ir negalima, nės tie kurių rankose buvo mūsų apszvietimas, netik ką mūsų neapszvietė, bet darbavosi jie taip kad dar daugiau mus apkvailinti, nės tamsuną yra lengviaus isznautoti bei valdyti jį. Dėlto sziadien mes patys turime apie savę darbūtis apsiszviestime, nės ką praėję laikai sutrukde mus ir sulaike, tai mes tą visą turime pataisyti, idant nerugotų ant mūsų, mūsų ainiai už mūsų tinginystę, kaip kad sziadien mes rugojame ant savo pirmtakunų kodėl jie mus neapszvietė. Mūsų pirmtakunai arba tėvai ir negalėjo mus apszviesti, nės patys, budami prislėgti nū lenkų dabar gduų, buvo dar tamsesni negu mes sziadien. Norint apsiszviesti reikia gerai pasidarbūti dėlto ir pinigų iszdūti nemenkai, žinoma, mums reikia mokyklos, reikia mokintojus ir mokslaknigių, o to viso nėra, tad dabar lieka klausymas kaip mes turime mokintis ir apsiszviesti. Mes savųjų skaitome sziczia Amerikoje į 300,000; tai jeigu koznas dūtu po vieną centą ant nedėlios arba sakysim ant mėnesio, tai 300,000 po vieną

centą dedant ant mėnesio sudėsime 3,000 dol. o per metus 36,000; dedant kas nedėle po centą, sudėsime per metus apie 144,000 dolerių. Tokiu budu per keletą metų dedant po centą ant nedėlios, sakysim per 5 metus, turėtumėm 720,000; o per 10 metų turėtumėm 1,440,000 dol.; o turint pinigų viskas atsirastų, mokyklos, mokintojai ir mokslaknigės, kur galėtumėm patys arba mūsų vaikai mokintis dovanai. Ta mokestis per 10 metų butų koznam po 5 dol. su centais arba po pusę dol. ant metų, tai gi rodos kad sunkumo didelio arba nualinimo szejynos visai isz to nebus sulyginant su tūmi kiek mes iszleidziame statei ant niekų, kaipotai: *girtavimo perdidelio ir užmūsų tyne*. Tokiu budu vienintelis kelias kuriūm galime atrasti mokslą ir pagerinti savo buvį bei pataisyti ką amžinai yra mums pagadinę, virszui minėtas užmanymas. Vienas arba deszimtis to nepadarysim, nės tai per menkai sylų yra, bet kad susidėsime visi, tai be jokio sunkumo ir galvojimo viską lengvai atsieksime. Taip elgdamis žinoma ne per tą 10 metų, bet vis, vieni kitiems padūdami, tai pastosime lygus mūsų kaimynams, nės sziadien aie gali sakyti viską jau turi, o mes nieko, visai nieko. Negana sakyti, kad turėsime jau mokyklas, tai jau busime laimingi. Nu ne. Mokslas neturi galo; bet mes užsiimdami ir szelpdami mokslą busime žmonėmis atliekancziais savo uždūti. Sziadien mes einame pas mūsų kaimynus į mokyklas, į teatrus, ant kitokių sueigų kur galima dvasią atgaivinti; argi nebutų mieliaus kad visą tą turėtume savo ir viską geriaus sunaudoti galėtumėm. Yra tautų daug mažesnių skaitliuje už mus, o turi savo visus mokslo įrankius kaip ir savo tautos dabą bei iszradimus.

Mums sziadien nėra taip sunku kad butumėm to viso iszradėjais, mums yra lengvus gana kelias prie to viso, mums reikia tik pasinaudoti isz to viso, kas yra žmonijai nū jos sunų suteikta ir imti paveiklą nū jų kaip reikia elgtis sziame gyvenime. Mes czionai turėdami laisvę, kalti esame atsimokėti savo motinai, kuri mus pagimdė ir iszauginė bei szelpti savo brolius tėvynėje gyvenanczius, kurie szviesos troksza kaipo žuvis vandens, o tą mes galime lengvai padaryti, nės viskas yra mūsų galėje, tiktai reikia suprasti savo uždūte ir ką mes esame kalti savo broliams.

Antras svarbus reikalas yra mūsų gyvenime, tai reikalas susidraugavimo arba draugyszių, be kurio yra didei sunkus gyvenimas. Susidraugavus geriausiai yra galima pagerinti buvį, ypacziai szioje szalyje. Mes patys matome kas tiktai czia yra, viskas draugyszių, ko vienas žmogus visai negalėtų padaryti. Dėlto koznas rupinkimės kad prigulėtumėm draugystėn dėl savo paties gero. Yra draugyszių mūsų lietuviių czionai gana daug, bet ką jos yra nuveikusios gero, nieko namatyti apart pagalbos ligoje bei numirus. Mes turime rupintis kad apart ligos bei myrio turėtumėm paszalpą ir bedarbėje arba straikūse. Susidraugavę lengviaus galime atsilaikyti priesz jeib bile kokią bangą kuri turi už mierį mus paplauti ir isznautoti paskui. Susidraugavę viską galime lengvai atlikti kad ir sunkus dalykai pareitu eilėn. Vyriausiu mieriu mūsų yra draugiszkas gyvenimas kursai ne atbutinai mums yra reikalingas, dėlei atsieikimo visatino labo. Mes czionai esame vieni tiktai darbinjikai, musiszkiių, užimanczių augsztesnes vietas, czionai nėra visai. Yra nekiek biznierių, kurie ir

tiktai gali sakyti prascziausiaiis daiktaiis kupcziauja; jeigu mes draugiszkai gyvensime ir vieni kitus szelpsimė tad bus vieniems ir antriems gerai. Kokių mums dalykų reikia imkime nū saviszkiių o neturint tokių dalykų kokių reikia, paragingime arba susidėję draugystėn steigkime visi kad visko turėtumėm ko mums reikia, nės tas graszis idėtas į biznį vis atnesz didesnį palukį nekaip jį kad paskolintumei ant didžiausiių palukų. Kiek mums reikia bent kokių dalykų ir kiek mūsų czia yra tai galim lengvai apsieiti be svetimtauczių tarpinjkytės, vieton svetimtauczio dūkime uždūbti saviszkiiui, tegul mūsų brolis tai užpelno ką kitas užpelnytų. Bet czia vėl klausymas kaip mes galėtumėm užganėdint visus savo reikalavimus kad musiszkiai negal pagaminti to viso ko mums reikia. Atsakymas, mūsų tinginystė tam yra priezasczia ir tamsumas; czia reikia užsiimti amatais visokiais kokių žmonės reikalauja, sziadien amatnijkystė dūda gerą uždarbį arba vis geresnį kaipo spatas ir kirvis ir galima lengviaus uždūbti sav kasnį dūnos. Norint amatnijkais pastoti reikia taippat mokintis tam tikrose mokyklose kas ir vėl gana pinigų kasztūja, bet kad mes apsirokūsim kiek mums kasztūja mūsų tamsumas, tai pamatysim kad kone daugiau iszleidziam per mūsų tamsumą stacziai ant niekų, o ant pasimokinimo beveik nieko. Sziadien koznas kuris reikalauja bent kokio darbinjko, tai pirmiausiai klausia ar moka raszyti bei skaityti, jeigu darbinjkas nemoką raszyti bei skaityti yra atitolintas kartais ir nū gero uždarbio ir tokis turi sav pelnytis dūną tiktai prakaitą liedams ir sunkiausius darbus atlikdams. Dėlto, norėdami palengvinti savo gyvenimą, turime risztis į drau-

gystės ir vieni kitus mokinti bei, sumetę kiek iszteklius, leisti pasimokinti kolei, o to-
kis iszsimokinęs neužmirsš sa-
vo pagelbėtojams padėkavoti
ir kiek iszgalėdams pamokins
savūsius. Mes patys matome
kad koznas kuris nors ir men-
kas amatnikas vis geriaus gy-
vena už prastą darbiniką.
Mes, sustoję draugystėn, pasi-
mokinsime vienas nū kito, o
jei ne tai paimsime ant pra-
dzios mokintoja dėl parodymo
kaip mes turime mokintis.
Pagerinti savo buvį galime
tiktai per susidraugavimą
taip ekonomiszkaiki kaip ir
polytiszkaiki. Budami susi-
draugavę ką nutarsime tai ir
padarysime, nės prieš balsavi-
mų ar sziaip kokių užmanymų
budami draugystėse turėsime
syla ir kita szalis, bijodama
musų idant mes ją nesugriau-
tume arba nesutrukdītumėm
jos mierį ateis pas mus pagelbos
jieszkodama, o norėdama musų
pagelbą gauti turės ant musų
reikalavimų prisilenkti. Ma-
tome patys kad sziaidien ant
svieto viską galima atlikti tik-
tai draugiszkaiki, pavieniai nors
ir stiprus bet ne po ilgo vis
zusta, nės prieš draugystę ne-
gal isztesėti. Mes budami isz-
sklaidyti sviete ir persekioti
nū visų ir paniekinti, kolei ne-
susidraugausim, vieni kitą ne-
szelpsim, viens už kitą neužsto-
sim, nesimokinsime, tolei ne-
pagerinsime savo buvį ir vis
neszime tą gėdingą vardą tam-
sunų, ir busime nū visų panie-
kinti. Dėlto mokinkimės, risz-
kimės į draugystes, jeigu no-
rime pagerinti savo buvį ir
gyventi kaip žmonės.

P. M.

— *Philadelphia, Pa.* Už-
dėjom kareiviszkaiki draugystę
po vardu „Algerdo gvardija“.
Jau yra dabar 30 sąnarių. Vi-
sų labai puikus aptaisas. Mel-
dzeme savo brolių, idant ko
skaitlingiau raszytumės į mu-
sų draugystę.

— *Philadelphia, Pa.* 30 d.
Gegužio, czionyksztėje kated-
roje bus paszvenstas ant kunj-
go, per Jo M. arci-vyskupą
Rine, Antanas Milukas, vienas
isz prakilnesnių musų tautie-
czių, buvęs red. „Vienybės“.

Kun. A. Milukas laikys pri-
miciją Shenandoah, Pa. 7 d.
Birželio, ir rodos pasiliks She-
nandoah'ryje lietuviszko par-
už vikarą. V. A.

Raudonas Welionas,

Paveikslas isz karės Rosijos su Tur.

Tikras atsitikimas.

(Tąsa.)

— Taip, apverkiu giminę, —
atsako; vos girdinczių balsu;
— buvo jis dėl manės viskūm
ant žemės! Kaip mielaszir-
dingiausias tėvas, įkvėpė į ma-
nę naują dvasę; kaip sargus
giminaitis davė mą laimę gy-
venimo; kaip busentis vyras
mylėjo manę labiau už gyvas-
tį — o asz taip-gi jį mylėjau!

Tai atsakius, nuleido galvą
ant krutų ir užlaužė rankas.

Atsakymas tas it zaibas pe-
rėjo per manę.

— Užmirszk gailestį savo,
nelaimingoji! — atsiliepiu į
jį, — mylimiausias tavo gyve-
na dabar rojuje.

Ant tų zodzių iszpylė rau-
donumas jos veidą:

— Taip yr' — atsako, — jau
jisai gyvendamas ant žemės
vertas buvo to, kad jį mylėtų
dangūse! Bet ne į rojų Ma-
hometo, ale į rojų Allaho pa-
sikėlė jo dievūta dusze — jisai
buvo krikszczionis!

— Krikszczionis? — atsilie-
piu nusistebėjęs — tai kas-gi
buvo tūm krikszczionimi?

— Kaip tai? tu Rosijonis
klausi manės kas buvo tūmi
krikszczionimi? Esi kareivis,
o ne pažinai savo draugo; tu-
rėdamas suškumą ant szirdies
nejautei jame draugo? Ne-
laimingas, nelaimingas žmo-
gau skausta mą už tavę! Pa-
kolei da gyvenai, bucziau gy-
vatą savo atidavus, kad tiktai

asz viena bucziau buvus myli-
ma tavimi; dabar, kada jau
numirei, o kaip asz troksztu,
kad visi tavę taip karsztai,
kaip asz, — mylėtų! Tai, pa-
sakius, nutilo ir nuleido žemėn
akis.

Prisiartinau ir pamacziau
ant kapo nemokancei iszta-
szytą kryžių, o ant jo para-
szas: „Czion ilsisi kunas po-
rucz.... Vlode...., kuris pa-
simirė nog sunkaus pažeidimo
muszoje ties....“ Daugiau
ne galima buvo perskaityti.
Apatinė dalis paraszo susky-
lėta buvo nū kulky; kaipo ro-
dos kareiviams už vietą lavi-
nimosi szuviūse pastatyta bu-
vo. Nusistebėjimas mano tūm
da pasidaugino, kad jįjė vieną
isz mano vienžemių mylėjo.

Susimislyjau ne apleisti jos
tokiame neramumo laike. At-
siminiau, kad už sienų miesto
rasta ne persenei užmusztą
merginą, auką neužkentimo
saviszkių; o už poros dienų
pora merginų ant gatvės per
drąsų pasielgimą Rosijonų su-
jomis, likosi užmuszta per
Turkus. Norėdamas primyti
jei, kad jau vėlus laikas, atsi-
liepiu:

— Menni masini (mylima
poni) saulutė nusileido jau se-
nei.

— Mano saulė jau niekad
neužtekės, — atsako didei rus-
taudama. — Jau jo anė gaidys
ankstyba savo dainele, anė
smarkus balsas triubos, anė
mano paczios kas rytas balsas
— ne prikels jo!. Karsztas su-
sivienyjimas lupų mano su jo
veidu; ne atidarys akių jo, jau
jo linksmas veidas ne atsigrėž
ant manės, jau saldus balsas
jo neprakalbės daugiau į ma-
nę!..

Skaudulingi atminimai tie
atėmė visą stiprumą ir pasėjo
gailestį jos szirdyje, latakai
aszarų liejosi isz jos dangisz-
kos szviesos akių, pradėjo
verkkti gailingai. Ir mano vei-
du byrėjo aszaros gailingos.

— Sesū, — pratariau į jį, —

ant szios vietos lauke tavę my-
ris.

(Toliaus bus.)

VYTAUTAS JUSZKEVICZIA

magistrautas sulyginanczios gra-
matikos.

Pasimirė Balandžio 9 dieną 10
valandą vakare Dorpate 1896 m.
Lietuva nustojo jame vieno didžio
kalbinjko arba kalbų tyrinėtojo.
Platesnis apraszymas gyvenimo
bus patalpintas vėliaus. Amžina
atilsį jo dusziai.

Attaisymas klaidu.

N. 14, puslapis 163, skiltis
I, eilutė 32 isz virszaus, yra
paraszta „susijudyk“, o tur
buti „susijaudyti“.

N. 21, puslapis 249, skiltis
1, vietoje prieszpaskutinės ei-
lutės tur but padėta „toliaus
bus“, o straipsnis po antgalvio
„Užjaucianti zodzei“ tur but
atskyrium.

Pikninkas.

Philadelphijoje szv. Antano drau-
gystė kele 4-ta metinį pikniką Suba-
toje 13 Berzelio (June) t. y. dienoje
szv. Antano, ant Schentzen Park
Camden N. Y. Ant tos dienos drau-
gystė szv. Antano užpirko taip-gi
szv. miszias. Po miszių visi drau-
gystės sąnariai prie balso muzykės
trauks per miestą tiesiog į Parką.

Visų lietuvių ir lietuvaites isz
visų aplinkinių meilingai užpraszo
Komitetas.

Pajieszkojimai.

Asz Ona Barczauskienė pajiesz-
kau savo vyro Antano Barczausko,
paeinanczio isz Kauno rėdybos, Ra-
seinių pavieta, sodziaus Skirneju-
nio, du metus buvo Pittsburgh ir du
Philadelphijoje, dabar nežinau kur.
Mano adresas: Ona Barczauskienė
2519 Prinl Breese Place Pila. Pa.

LIETUVOS ISTORIJA

(Tęsa).

1449. Kuningaiškis Mykolas negaudamas teisybės nu kitų pats sav ržos daryti; todėl susizinojęs su tulais urėdais Lietuvos ir patelkęs Tautorių kėlės prieš Kazimierą savo nenugūdziojamą neprietelių ir vienu trukių užėmė Severiją bei pilis Naugardo, Severijos, Putivlių, Sierpieiską, Branską ir Starodubą, jau į gilumą Lietuvos grūdosi, ir išsiustą prieš savę Kazimiero kariūmėnę pergalejo. Buvo jau laima jam prasijūkenti; bet išgirdęs patį Kazimierą su visa Lietuvos galybe prieš savę traukiant, nenorėdams kraujo Lietuvių gožti ir vėl namkare savo tautą žudyti viską palikinę prasišalino, o Kazimieras įkandėn ne vien krasztus ir pilis apent užėmė. Ir taip Mykolas gimęs vieszpaczių rumūse, nustojęs neteisčiausiai savo tėviskės ir turtų nebgaudamas savo namūse pastogės apleistas nu žmonių ir Dievo išsikraustė į Maskoliją ir tenai 5 metus išgyvenus jam kliosztoriuje Maskvo arki mādrita indėvėmis nupuidė. Taip pabengė savo vargus Lietuvos kuningaiksztis, Keistuczio didžiojo posunis, vyras geresnio likimo. Nėra žinoma kur dingo jo žmona su kudiškiais: kaipogi už paczią buvo vedęs Oną kuningaiksztytę Mozurų.

Kazimieras nemintus ką beveikti užsakė visūmėninį sueimą į Petrikavą, vildamas tenai Lenkus su Lietuviais sutaikinses. Paczioje pradzioje sueimo arcivyskupas Gniezno su Zbignievu Olesnickiu Krokavos vyskupu kaldinolu susivaržė pirmoje vietoje ukės dumoje; arcivyskupas norėjo pirmoje vietoje sėdėti ir visupirmu po karaliaus byloti, kaipo pirmasis ukis, Zbignievas vėl smeigės į pirmąją vietą kaipo kardinalas, kuriūdu negalėdami susitaikinti dumo iš apmaudo palikinę sueimą išvažiavo. Neveikiai paskui popiezius benubengė tūs kersztus liepdamas idant ukės dumo pakarcziu diocezijų bylotum beje pirma arcivyskupas paskui kardinalas.

Tūm tarpu Lenkai apmaudingi ant karaliaus jog jų Liubline netaupė ir Padalijos nu Lietuvių neskiedė, todrin sūkė karalių prisiekti, jog jis nei kokių krasztų nu Lenkų neims, Padalijos ir Volynijos Lietuviams negražins; lygia dalia sūkė patvirtinti liecybas arba privilijas dvasiszkos ir ukiszkos Lenkų didūmėnės į paveizdą savo praėjunų, visus apsiėjimus į dabą tautos po seno laikyti ir vis tą nauju rasztu akivaizdoje patvirtinti.

Toksai elgimas Lenkų nenugandino Kazimierą, bet didesnei jį dar įdrasino, kursai apreiszkę, jog nei kokios, ant žalios, Lietuviams prisiekos nedarys lyg nenubengus kersztų Lenkų su Lietuviais dėl Padalijų. Toksai drasumas karaliaus, vienus išgandino, kitus nu savę atitolino, daug radosi tokių kurie nebenorėjo jo turėti už savo karalių iki nepatvirtinus jų liecybų į paveizdą jo praėjunų. Abejojimas ar Kazimieras yra karaliūm kas diena didinos. Ir taip abi pusi įbingusi viena ant antros nerupindamos kaip Padaliją nu Tautorių gynioti išsiskiedė.

1450. Taip besikyvojant abiem pusėm sueimose, įviso Lenkūse tokia daugybė vagių ir rakalių jog nevien keleviams vieszkeliu paoju buvo keliauti, bet gyventojai savo namūse nebegalėjo betvertis, vienas deginimas, vagysta ir gala-

vimas. Tokiame suirime ukės karalius suvadino didūmėnę į Krokavą idant tenai sutartu apie pragumus, kuriais galėtų rakalius ir vagis išznaikinti. Karalius ketėjo naujus įstatymus toms nūdėmėms padėti, bet jog daug buvo tarp paczios didūmėnės įtariamų, kurie jei patys ne vogė ir žmonių negalavo, tacziaus vagis ir rakalius taupė, todėl tie niekaip nenorėjo naujų įstatymų, krupaudamis, jog nevien nustos naudos, bet dar patys rasi taps pasmerktais. Už visus didesnei Tenczinskis vajeveda Krokavos noris nebudamas pats įtariamų, bet giedzdamas apmaudą ant karaliaus jog privilejų arba liecybų praėjusiame sueime nepatvirtino, kūdidesnei stembė prieš naujūsius įstatymus idant jų nepradėtum. Ir taip nieko gero ukei nejsteigusis išskido, o vagys išzlikę nu koronės kū piktesnei dar vogė ir svieta galavo.

1451. Iki sziolei karalius tarės galėsęs užganą padaryti toms netaikoms, bet nuregėjo nu dienos iki dienos piktesnei vis tampant, todrin skubinosi į Lietuvą vildamas jos didūmėnę perkalbėses, persergėdamas, idant varžydamos Padalija nepakleistum visos ukės. Todr in sukėlė sueimą Lietuviams į Vilnių, kur suėjo daugybės Lietuvos didūmėnės teirautis kaip Padaliją ir Lucką sav paturėtum. Pirmūju visi sutarė niekaip Lenkams jų nepadūti, bet paskui truputį atlizusis ir rodydamis Lenkams, jog dar neskiedžias nu jų, lugojo Kazimiero idant visūmėninį sueimą į Brestių ant 8 dienos Geguzės mėnesio užsakytų, kas ir nutiko.

Nubengęs Kazimieras Lietuvos sueimą, vaziojos visoje Lietuvoje ir Baltūsiūse Gudūse, pilis parveizėdamas ir tiesą ukininkams darydamas.

Lenkai neėjo į Brestių į sueimą tardamis, jog jiems per daug atstu buvusi ta pilis ir ne Lenkų, bet Lietuvos zemėje: kaipogi jiems rodėsi negalėsent tenai taip drasiai sklodavoti kaip namieje, bet didesnei nenorėjo tolintis nu namų dėlto, jog tūm paczių laiku Tautoriai buvo Rausvūsius Gudus baisiai baisniai nuteriojusis nu to krupavo visi idant tolesnei negrustumės. Tą matydams karalius paskubėjo į Krokavą, tenai sutarus su ukės dumeziais kaip reiks gintis nu Tautorių, visa didūmėnė dvasiszka ir ukiszka mažne varu geidė karaliaus idant patvirtintų jos liecybas ir liūsybes, į paveizdą savo praėjunų; bet karalius nenorėdams jos linkėjimo atteisti, vienok idant butinai nu savę jos neatitolintų tūm kartu, ketėdamas didūmėnės Lietuvos pasiteirauti įpatingam sueime ir tenai visus barnius apie rubezius tarp Lenkų ir Lietuvių sutaiikinti.

Todr in visus reikalus perkelęs į Korczyną ir pats tenai nukako 21 dieną Liepos mėnesio. Visu pirmu Zbignievas Olesnickis kardinalas subaudė akiveizdoje karalių, jog jis ne ukės reikalais rupinas, bet Lietuvos giriose medzioklėmis trankosi. Tasgi kardinalas maldomas gromatomis nu Mykolo sunaus Sigisdo kuningaiksztzio gailingais zodžiais graudino tenpat karalių, idant Mykolui grąžitų jo tėvo palikimą, idant jis nebevažiotusi svetimose szalise ir tenai nu netikėlių globos nemeilautų bet savo namų pastoge dziaugtusi, mindamas jam nevien tiesą visokių įstatymų bet ir prisieką jo tėvo Jaugaliaus dūta Mykolo tėvui Sigisdui už savę, už savo vaikus ir savo rikę, idant atsimintų ką jis Mykolui skolejo. Bet karalius įtužęs ant Mykolo neklausė persergėjimų nei kardinalo, nei tų kurie lygiai su jūmi gailėdamis vargūlio Mykolo jo malonės lugojo. Karalius apsirupinęs kitais ukės reika-

lais iszkeliavo į Rausvūsius Gudus.

Bengentės Ruggjucziui, karaliui Sambove betrunkaat, atėjo siuntiniai nū jo motinos karalienės Zbignievas Olesnickis kardinolas ir kitą didūmėnę pranesdami jam, jog Svidrigalius buvesis d. Lietuvos kuningaiksztis marinams esąs, idant mirus jam karalius Lucko pilį su apygarda kaipo per Sigisdą d. Lietuvos kuningaiksztį pavestą, o per vyskupus ir didūmėnę Lietuvos patvirtintą nū Lietuvių atimtų ir Lenkams adūtų; jei to karalius nedarytų, tad Lenkų didūmėnę turės iš visos galės ginklu savinti, idant taip brangų sav krasztą nepakleistum. Jei kokia dingsczia ta pilis su apygarda dėl karaliaus nerupinimos apent Lietuviai paturētu, tad nei viens Lenkas Parczavos sueime nepasirodys ir ne su garbe bus karaliui, jei Lenkų didūmėnę pati pradėtų karę ir jo nebeklausytų. Tų siuntinių perdėjimą patvirtino jomylistos su pacziu karaliū esantieje, kursai siuntiniams atsakė lugodams idant Lucku nerupintusi, tiktai į užsąkytą sueimą susirinktų Parczavoje, tenai apie Lucką ir kitus daigtus, kuriais iki sziolaik su Lietuviais varžėsi, delsmi nuspręs, už vis jog jis daugėsnei Lenkams ne kaip Lietuviams linki.

Tenai atėjo jo tetutė Morine Ilijos Moldavijonų d. Gaspadoriaus žmona su savo didūmėne, lugodama jo pagelbos priesz Bogdaną, kurs ją iš kraszto jos trėmė laukan. Kazi mieras pažadėjo jai pagelbą ketėdams geresnei apie tą reikalą iszsijautoti sueime su didūmėne, tūm tarpu liepė vojevodai Levo pilies Endriejui Adravonžai idant ją glemžtum nū antpūlių Bogdano.

Lituviai keliaudami į Parczavą, Brestiuje apsistojusio laukė kelionės rasztų arba gleitos nū Lenkų, jog tenai jiems keliaujant nei koksai paojumas nenutiks, taip didi jau buvo nekliautis tarp abiejų. Lenkai gavę tokią žinią nusiminė, jog Lietuviai jų bendrai to reikalauja ko patys neprieteliai nelubėjo daryti; Lenkai teisinis vienybe ir sandaromis bei Lietuvius drąsino, bet nieko nēcaczijo. Karalius pats turėjo grįžti iš Lenkų iki pat Lomžos ir galvotis Lietuviams, jog nėra paojumo į Parczavą keliauti, bet ir taip dar Lietuviai nenorėjo karaliaus klausyti.

Diena nemetu paklausė ir su karaliū lygiai iszkilo į Parczavą, viens tiktai Gosztautas be gleitos nevaziavo ir apent į Brestių sugrižo. Tūjau svietas paskelbė, jog Lenkai apkalusis Lietuvių siuntinius Parczave, už tai jog nesutikę ant to ko Lenkai norėjo. Girdėdamos tą tulos Lietuvių kiltys nusiantė Lenkams žymes, kurias buvo priėmę nū jų kriksztydamės. Tūm tarpu siuntiniai Lietuvių nukeliavę lygiai su karaliū į sueimą neėjo į Parczavo pilį, bet papilėje apsistoję paojumo krupaudami. Tenai pasiteiravusis tarp savęs iszleido vyskupą Vilniaus Motiejų kaipo pirmąjį į sueimą, kursai priminęs pradzioje apie sandarą vienybės sakė į vardą Lietuvos tautos Lenkams reikalaudamas, idant visus žodžius rasztūse sandarų vienybės pasalų ir neteisngai mažinanczius garbę ir godą Lietuvos tautos beje, *jungu vergybos apsunkyti tepat Lietuvos ir Gudų žemę įkunyjam, sukergiam ir su rike arba karalyste Lenkų suneriam*, iszpaiszintum, o naujus rasztus sandarų vienybės paraszytum ir į vietą minavotų žodžių įkunijimo ir sunerimo Lietuvos žemės su Lenkų; idetum žodžius, gyvensim įpatingoje vienybėje ir bendryboje bei reikiant talkinēsim vieni kitiems. Jai to Lenkai nenor daryti, tad nū szios dienos vienybė Lietuvių su Lenkais irsta: kaipo-

gi pakol tie žodžiai rasztūse bus patol gėdinga yra dėl Lietuvių vienybė ir netveranti ir garbę bei godą Lietuvos tautos mažinanti. Kaipogi pirmosios sandaros vienybės su Lenkais ne Lietuvių tauta, bet jos d. kuningaikszeziai nepasiteiravę su paczia tauta raszė, bet patarimu nekurių Gudų kurie ką tinkamis tą įraszė, o Lietuviai gerbdami savo valdimierus klausė. Jeigu Lietuviai nerupintusi apie tūs dalykus Lietuvos ukės kurių Lenkai nebuvo nei nukariavę nei nuvergę; ezionai tūm tacziaus tur minti, jog jie savnoriai su Lenkais susinērė ir ne vergauti jų karaliū, bet tarnauti tepasiēmė. Ant galō reikalavo idant grąžintų Lietuviams Padaliją su pilimis Lucko, Oleskės, Vietlys ir Katnos su apygardomis jei nori su Lietuviais vienybėje gyventi.

Ant to Zbignievas kardinolas vardu Lenkų dumezių atsakė: „Vis ką didieje Lietuvos kuningaikszeziai su Lenkais padarė, tas nutiko su žinia ir pritarimu Lietuvos didūmėnės, ką stygavoja jų žymės ir paraszai rasztūse vienybės sandarų. Jai ir to nebutų tad gyvas dar tebyra vyresnysis Lietuvos dumos Motiejus Vilniaus vyskupas su savo tarnais, kurių aki-vaizdo tos sandaros buvo rasztytos, kurie patys pripažino, jog Padalija Lenkams nū senų laikų priderėjo ką prisieka patvirtino“. Tokį Zbignievo stygavojimą patvirtino kiti Lenkų dumeziai, o kiekvienas kaip įmanas masino Lietuvius vienybės nū Jaugaliaus sukergtos neardyti, o viską į karaliaus valę atidūti, jis kaipo valdimieras pats mokės visus krasztus kū geresnei sutaikinti; bet Lietuviai įbingę to neklausė, ir vos ne vos leidosi perkalbėti, kad perkeltum tūs kersztus taikinti į ateinantį sueimą.

Taip raszo Lenkų rasztytojai, bet su visu kitaip Gudų. Tie stygavoje, jog Lietuviai paojudamis Lenkų, Parczavo laukūse apsikapję ne vien grioviais, bet ir pylomis savo abazą aptverdinusis. Isz kurio įsąkytose valandose vaikszeziujusis į sueimą vienok visados su stipria sargyba, idant kiekvienoje dingstėje galėtų varu varą remti: kaipogi Lietuviai dumojo, jog Lenkai ginklūta ranka jūs nugalavę Lietuvos ukę apvergs ir į savo dalyką pavers. Taip Lietuviams nūtariojant Endriejus Rogalinskis lenkas dar didesnei nugandino, praneszdamas idant treczijaą dieną sueime saugotimės Lietuviai nū paojumo. Tą nujautusis Lietuviai palikinę sueimą ir reikalus savo ukės slaptu ir staiga iszsikraustė į Brestių; bet idant pritirtum tiesos Rogalinskio, paliko savo abaze sargus. Nelaukus kelių valandų nū jų prasikraustymo, atėjo į Lietuvių abazą didis buris ginklūtų Lenkų, rasdami tenai tuszezią abazą suprato nebeēsant tų kurių jie jieszkojo. Lenkai tūjau perkeitę savo liczyną ir bendrais darydamis Lietuvius sargams paėjo. Bet atėjus tokiai žiniai į Brestių didis sūbrusdis rados. Kas vien galėjo tarp Lietuvių ginklą pakelti, tas ginklavosi priesz Lenkus. Ta didūmėnę kuri kriksztydamosi buvo pasavinusi žymes Lenkų apent jiems nusiantė rodydamis tūmi, jog vienybė tarp Lenkų ir Lietuvių pasibengė. Karalius regėdamas tokį gaisrą Lietuvoje apsimeęs medziokle atskubėjo į Lietuvą, kaip įmanydamas tenai ugnį gesinti: kaipogi žadais, dovanomis tapuojamas užtroskines buvo didumą liepsnos, bet smertis Svidrigaliaus tūjaus suzars-tė dar didesniai tą gaisrą.

(Toliau bus).

Balius ir Komedija

Lietuviszko uk. „kliobo“ bus ant T. Renehan's salės, Union City, Conn., Geguzio 30 d. 1896. Prasadės nū pir mos adynos po pietų ir traukis iki 11 ad. nakties. Szokij už prekę \$500 szoks P. B. ir T. R. su merginom ant 4 ad. Komedija prasadės nū 8 ad. vakare. Įzenga vyram tiktai 25 c. merginom dykai. Meilingai užkviečiame visus tautiečius ir tautietes kaipo isz mūsų miestelio, taip ir isz aplinkinės ant taip puikaus pasilinksminimo. Komitetas.

Apgarsinimai.

Naujai iszleista knygėlė. Gaunama pas J. Pauksztį Plymouth Pa. Mažas aukso altorius ant puikios popieros Miszių maldos su abrozėliais (mažame formate). Prastu apdaru.....25 c. Szagrino.....35 c. Krisztoliniu.....50 c.

S. J. Bonham,

iszdirbėjas antkapių isz murmulio ir granito. Tie, kurie nori užsiesteliuti kurj nors isz virszui minavotų antkapių, tegul ateina ar atraszo pas manę ant žemiau padėto adreso, o greitai bus užganėditi. Apie apgavimą nē vienas nemislykit, nēs asz ne esiu koks apgavikas. Prie užpraszympo reikia pasakyti kaip kuris geidžia nuteplioti užsteliutą antkapij; pas manę yra daugelis jau gatavų dėl pažiuros. Offisas ir gyvenimas: Corner Third ir Orchard Streets, Plymouth, Pa. Postoffice Box, 177. Užtikrįtojas: A. K. DeWitt, Cashier First National Bank.

Ant Pardavimo dvi farmos arti Plymouth'o miestelio „ant labai lengvų iszlygų, ir pigi. Dasizínokite ant szio antraszo: G. L. Baldwin 15 South Franklin str. Wilkes-Barre, Pa. Arba redystėje „Vienybės“.

Dėl 2 šeimynų stuba ant Vine ul. dėl pardavimo, 14 kambarių, lotas 50 pėdų pločio ir 150 ilgio, paipos su vandeniu ir dėl iszėjimo įvestos, namas pentavotas szį pavasarį, prekė

pigi. Dasizínokit mėsinyčioje ties paczta ar Rėdystėje „Vienybės“.

LIETUVISZKAS Saliunas

Jūzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gar-dus, cigarai. Smagi vieta dėl užei-gos. Praszau brolius atsilankyti pas manę.

Jūzas Miliauckas, MAHANOY CITY.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchlenie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw i pieśni z przydaanem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów \$1,50. Zlotoj Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześ. cian i katolików \$1,30. Oltarzyk czyli zbiór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c. Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Mały zlotoj oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Galima gauti su prisijuntimu

szias knygas:

1. Istorija Katalikų Bažnyčios. Ji yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztūja 1,00. 2. Trumpa peržvalga lietuvių darbų Amerikoje 1892 m. Ji iszrodo aiskiai lietuvių bedievių darbus ir podraug kaip katalikas turi nū jų apsisaugoti. Kasztūja 20c. 3. Valtis bei iszguldymas szventų evangelijų ir lekcijų ant visų metų su labai naudingais dvasiszkaisskaitymais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuvio namūse ji butu. Kasztūja — 1,50c. pas Kun. A. Burba. Box 1053 Plymouth, Luzerne, Co. Pa.

Knīngos

pargabentos isz užmarės: Maldų knīngos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbū 2.00 iki 3 00. Garbe Dievaj ant aukazybės „ „ „ \$1.50. Balsas Balandėlis 1.25c, 1.50c. ir 2.00c. Knīnga giesmių arba Kanticzkos „ 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ašt paveikelo kanticzkų 75c. Istoriszkos dvasiszkos italpos knīngos, Gyvenimas Vieszapatis Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėl. 15c. Istorija seno Istatymo „ „ „ 25c. Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c. Menuo szwenczlausios Marijos Panos 30c. Sopulej Motynos Diewo „ „ „ 20c. Evangelijos supuikels apdarais 1,00c. Gyvenimaj Szventuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 10c. Stebuktal Dievo Szwencz. Sakramente 40c. Istoriszkos knīngos szvietiszkos italpos. Istorija Lietuvos „ „ „ 30c. Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c. Aplinkrasztis kun. Petravyčiaus i Vilniaus

dziakonystės kuningus 1870 m. „ 5c. Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nodėkingi, graži knįgtė kurioje apraszta visi mūsų prietikiat su lenkais nū pat krikosztu Lietuvos 5c. Žiponas bei žiponė „ „ 40c. Žirgas ir valkas „ „ 20c. Vytautas didis Lietuvos kunįgalkasztis 30c. Aple senovės Lietuvos pilis „ 10c. Kanklės lietuviszkos dainos keturiems balsams (su natomia) 20c. Amerika pirtyja (komedija) „ 10c. Aple kalbų pradžią „ „ 5c. Budal gydymo nekurių ligų 25c. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgafgyventume 5c. Kas yra, o kas bus? žvilgis ant szjų dienų ir i ateitą 5c. Krumplių Jonas, apyskėlė „ 5c. Keletas zodžių aple nožmoniszkus maaskolių darbū kražiūse ir aple audyjimą kražlezių Vilniuje 5c. Keletas rasztų aple kražių atstikimā 10c. Tamoszius besotis apysaka 5c. Kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano aple katalikų bažnyčios pamatā 5c. Lietuvos kanklės (eilėms rasz.) 10c. Pamokelal aple sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjimą szv. Panos Marijos 10c. Pamokelal ir šanytojaus kalbos sodlecziams, knįga pirmoji, aplima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pelenų dienai! (pamokelal kožnam nedėliedieniu) \$1,25c. Trumpi pamokelimai ir rodos, pagat kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c. Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras iszleidimas pagerintas 15c. Final ir jų gyvenimas, viensėdis ir pirmutinė szalna 10c. Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c. Andersono pasakos (su abroz.) 15c. Gydyklos nū baimės myrio „ „ 20c. Misija ir žiėdas „ „ 25c. Naujausia sapnų knįgelė „ „ 50c. Zenybos palkių Miko „ „ 5c. Knīngos poetiszkos. Senkaus Jurgis „ „ 15c. Vitollorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 3 knīngos 1.25c. Dūnelaiczio pavasario linksmybės 10c. Konradas Valenrodas — — 10c. Tėvyniszkos giesmės — — 5c. Jūkautos dainos „ „ 5c. Naujos dainos „ „ 10c. Birutės dainos „ „ 10c. Tėvynainių giesmės „ „ 40c. Petro Armino rasztal — eilės 10c. Pagirėnų gobtūvės — teatralszka 10c. Ponas ir Mužikal, Drama penkiose permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c. Apysakos. Palangos Juze, linksmi skaitymai „ 20c. Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c. Istorije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolto ir aple Petrą kareivį 20c. Pajudikime vyrui žemę, puiki apysaka paraszta patrijotiazkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgtės „Kas teisybė tai ne melas 15c. Pasaka apė Szaltabuzius (jūkinga) 5. Žiėmos vakaro adynėlė, vokieszkom raldėm 20c. Mužikėlis „ „ „ 15c. Valkų knįgelė „ „ „ 15c. Ant Nakvynės 5c. Kalmynų pasaka 5c. Kaukazo belalavis 5c. Kur mellė, ten ir Dievas 5c. Kas kaltas 5c. Negirdėtas daigtas 5c. Pasakojimas apie valitą ir jo rasztiniką 5c. Senis Makrickas 5c. Vakaras Tilviko pirktelė 5c. Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Sziaulėniazkio Senelio“] 15c. Mokliszki rankvedžiai ir kitokios knīngos Knīnga dėl iszaimokinimo visasvietinės kalbos 15 Aple buvimą Diewo „ „ 5c. Griezninkas priverstas metavotis „ „ 15c. Pamokelal aple trusą „ „ 5c. Talmudas ir mūsų žydat „ „ 10c. Szkala su kalba „ „ 20c. Priesanzris „ „ 20c. Kaip įyti pinigūs ir turtą „ „ 20c. Girtybė 5c. ir 10c. Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svieta, slogina maskolių valdžia 5c. Aple Dangu 5c. Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c. Lietuvos gaspadinė 10c. Zodynas kun. M. Mielzino \$200. Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveiksiais 15c. Trumpa peržvalga lietuvių darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczų po 10c. Kalendorial ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Ivairios dvasiszkos knīngos,

Pamokelal ant didziųjų metinių sevencijų ir di dziosios nedėlios, 50c. Plesos Zodžiel, 35c. Filotea arba kellas i maldingą gyvenimą 50c. Pokilis Szventųjų „ „ 15c. Iszguldimas metinių szwenczių labai naudinga knīngelė 10c. Mokelas Rymo kataliku „ „ 40c. Kas yra griekas? „ „ 15c. Nekaltybė „ „ 20c. Vartal dangaus „ „ 15c. Pekla, arba amžinas pragaras 75c. Arielka yra nūdal; su ilustracijomis 30c. Garsas aple bajybes Diewo sudo 25c. Raktas i dangų „ „ 15c. Didžioji nedėlia „ „ 5c. Kaip Sumentijā nuspakajiti „ „ 15c. Vadovas i dangų „ „ 40c. Prisigatavojimas ant smerczio „ „ 40c. Draugija dėl duszių „ „ 5c. Lietuvos miszios „ „ 10c. Kasdieninės Maldos „ „ 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcais] 30c. Dėdlenė [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c. Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c. Visoki Abrozėliai su maldėlimis po 5centus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadyių iki Gediminai D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Dankanto. Knīnga pirma, gaunama už 1,50c. Budas Senovės Lietuvių Kalėnų ir Zemalczių paraszta Simano Dankanto, gaunamas už 1,00. Istorija Katalikų Bažnyčios, „ 1,00. Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct. Lietuvos Dainos isz visur surinktos 200c. Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Zemalczių Motiejus Valancziuskas, 25 ct. Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka szios gadyne 1,00 ct. Apleka Diewo „ „ „ \$1,00. Aukso Verszis, labai puiki drama „ 20 ct. Du puikus apraszymaj apie nedorybę zydo ir piktą augynimą wajku \$1,00. Eglė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno pilis 1382 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c. Gyvenimas Genavitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct. Istorije gražios Katrukos ir jos visoki atstikimai 10c. Istorije isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c. Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviško perdėjo V. Stag. 40c. Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ ir Lietuvių Sapnas 50c. Jurgis Mitostawskis — — 80c. Juozapas Kontuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdžia maskollians 50c. Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbinjų — 10c. Namelis pustinjko — — 75c. Nedorybes Rymo Ciesortu, istorije isz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct. Puikus apraszymaj tikru atstikimu isz „ „ „ czesu wajnos 1868 metu 40 ct. Prawdnikas angeiszkos kabos neabdar. \$1,00 „ „ „ abdarytas \$1,25. Puikus apraszymas apie Lietuvą „ „ \$1,00. Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1,50 ct. Senovės apraszymas apie Duktery „ „ „ 50 ct. Sumyszimas arba bajme tury dydeles akis 15 ct. Lykra teisybe isz Suwalku gubernijos 15 ct. Szwiessa Diewo „ „ „ 65 ct. Titkus Persų Karalius, „ „ „ 25 ct. Užsystaňawik ant to geraj „ „ „ 50 ct. Witas ir Korynna istorije isz lajko persekiojimo Bažnyčios S. per Deoklecijana 95 ct.